

SOZD EKIL

V našem časopisu smo se že večkrat srečali z nazivom SOZD EKIL kar pravzaprav pomeni „Sestavljena organizacija združenega dela Elektrokovinska industrija Ljubljana“, ki je nastala s podpisom samoupravnega sporazuma o združitvi dveh velikih slovenskih združenj podjetij Iskre in Gorenja iz Velenja.

Točka 24 omenjenega sporazuma predvideva postopno zlitje obeh združenih podjetij (Iskre in Gorenja) v eno samo združeno podjetje.

Trenutno že teče akcija, kako, kdaj in na kakšen način naj bi odpravili obe „začasni“ vmesni stopnji: obe ZP. Komisija, ki jo sestavlja po dva predstavnika ZP Iskra in ZP Gorenje, pripravlja predlog programa s časovnim zaporedjem akcij, ki naj pripeljejo do zaželenega cilja še v letošnjem letu. Po vsej verjetnosti bo prvo gradivo predloženo Delavskemu svetu SOZD, ki bo zasedal 4. 2. 1975, nakar bo celoten program dan v razpravo vsem delovnim kolektivom Iskra in Gorenja.

Morda se bo kdo vprašal, kaj vse to nas v temeljni organizaciji briga, da je to pač zadeva upravnih ZP ISKRA in ZP Gorenje, mi imamo svojih lastnih problemov več, kot bi jih želeli.

Toda tovariši, tako kot boste (bolj, ali manj premišljeno) odločili, priporočili, sklenili vi, taka stališča bodo vaši delegati zastopali na organih upravljanja SOZD. Vsak tak, ali drugačen sklep ima take, ali drugačne organizacijske, ekonomske in tudi samoupravne posledice; pa najsi bodo pozitivne, da o negativnih niti ne govorimo.

Da bi se izognili prav tem negativnim posledicam, je še kako potrebno aktivno sodelovati pri proučevanju materialov za zasedanja organov upravljanja, zaradi zavzemanja najbolj ustreznih stališč do posamezne problematike.

Vemo, da so posamezna gradiva preveč strokovna, nerazumljiva in pogosto tudi suhoparno napisana, zato je potrebno, da vam jih strokovni delavci na vaših zborih obrazložijo, da bi se po svojem prepričanju in v skladu z interesi vas samih in vseh delavcev Iskre resnično lahko pravilno odločili.

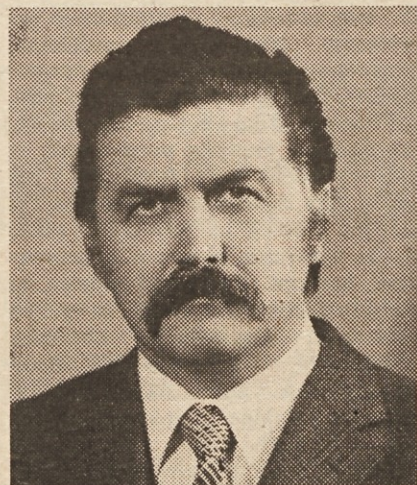
Torej, niti sklepi organov upravljanja v TOZD, niti v delovni organizaciji, še manj pa v ZP in na SOZD, ne morejo in ne smejo mimo odločitev in interesov delavcev v naših TOZD naše združene Iskre.

I. S.

POGOVOR Z DIREKTORJEMA ZA NOTRANJI IN ZUNANJI TRG

Na obeh trgih brez večjih sprememb

Kot ste že gotovo opazili, smo v našem glasilu namenili v letošnjih prvih dveh številkah veliko pozornosti spremembam v ZP Iskra. V prvi številki smo poleg poslanice generalnega direktorja Jožeta Hujsa objavili pogovore z direktorji posameznih branž, v drugi številki smo imeli aktualne razgovore z vodilnimi delavci na področju tržišča, financ in inovacijske dejavnosti. Tokrat objavljamo pogovora z direktorjem notranjega trga, Simonom Primožičem in v.d. direktorja zunanjega trga, Ludvikom Kranjcem.

Tov. Primožič, ali je branžna reorganizacija terjala kakšne spremembe tudi v TOZD Domači trg?

„Kakšnih bistvenih sprememb nismo doživeli, saj je ostal nastop na domačem trgu praktično v istih relacijah kot jih je vpeljal Iskra Commerce. Pred reorganizacijo je prodaja potekala na relaciji branžne direktorije — domači trg, zdaj pa branžne industrije — domači trg.“

Kaj menite bi bilo treba narediti za še enotnejši nastop Iskre na jugoslovanskem tržišču?

„Takšen nastop je treba vsekakor okrepiti. To lahko v zdajšnji novi organiziranosti dosežemo s koordinacijo na ravni komercialnih direktorjev branžnih podjetij in direktorjev obeh prodajnih organizacij — Domačega trga in Zunanjega trga.“

Torej tudi filiale in servisi niso doživeli sprememb?

„Ne. V naši temeljni organizaciji je skupno zaposlenih okoli 700 ljudi. V filialah več kot 100, v servisih čez 400, v lastni prodajni mreži okoli 150 ter v nabavi okoli 30.“

Kako je z delom filial?

„Letos mineva 20 let, kar smo odprli prve tri filiale in to v Beogradu, na Reki in v Splitu. Zdaj imamo že 14 filial, ki so v vseh zaključenih gospodarskih regijah. Naj jih kar naštejemo: Ljubljana, Maribor, Reka, Zagreb, Osijek, Split, Banja Luka, Sarajevo, Beograd, Novi Sad, Niš, Priština, Skopje in Titograd. V vseh teh filialah je zaposlenih, kot sem že povedal, več

kot 100 delavcev — ki opravljajo za svoje ime in račun branžnih industrij akvizicijo ter sklepajo prodajne pogodbe za vse vrste proizvodov naših organizacij. Filiale morajo tak status zadržati tudi v novi branžni organiziranosti ne glede na to, koliko je vsaka od teh organizacij samostojna in koliko je ziro računov. Gotovo bo nekaj težav povzročilo to, da bo moral kupec, ki bo kupal širši Iskrin asortiman, nakazati denar na različne ziro račune. Menim, da to ne bo pospešilo enotnega nastopa Iskre na jugoslovanskem trgu.“

Kako pa bi rešili ta problem?

„Z ustanovitvijo interne Iskrine banke, kakor je bila prvotno načrtovana. Naj se povrnem k prejšnjemu

Tov. Kranjec, ali so nastale kakšne spremembe na relaciji branžne industrije — zunanji trg?

„Da. Lahko govorimo o spremembah v tem smislu, da so bivše branžne direktorije v starem IC prešle v okvir proizvodnih branžnih podjetij. Po starem sestavu so se pri zunanjetrgovinskih poslih, predvsem na področju izvoza, pojavljali včasih tako imenovani trikotni odnosi. Dogajalo se je, da so posamezni proizvajalci opravljali izvozne posle samo neposredno prek Zunanjega trga, pri tem pa obšli branžno direktorijo v IC. V sedanji konstituciji pa te možnosti in nevarnosti ni več. Ljudje iz branžnih direktorij so zdaj neposredno povezani s proizvodnjo in je nastajanje trikotnih odnosov — proizvodnja — Zunanja

Letošnja zima, če to ime sploh zasluži, je med drugim krepko opeharila tudi številne naše smučarje, ki na tistem upajo, da bo vsaj na Soriški planini ostalo toliko snega, da se bodo lahko pomerili za prvenstvo Iskre.

vprašanju. Naše filiale so zadržale predmet poslovanja tudi po novem samoupravnem sporazumu. Njihov pomen je vsekakor velik, saj smo z njihovo pomočjo dobro obdelali tržišče, prodajni kader v filialah pa je bliže kupcu. Zavedati se namreč moramo, da trga ni mogoče obdelati iz nekega centra.“

Ali morda obstaja nevarnost, da bi nekatere branžne industrije skušale mimo TOZD Domači trg prodajati na domačem tržišču?

„Ta bojazen vsekakor je, vendar upam, da se tega ne bodo posluževali, ker bi tak nekoordiniran nastop povzročal škodo sami branži, s tem pa seveda tudi ugledu Iskre. Kajti to bi pomenilo, da Iskra kot celota ne obstaja več.“

trgovina — branžna direktorija — praktično izključeno. Zaradi tega pričakujemo, da bo to ugodno prispevalo k ažurnejšemu toku medsebojnih informacij in odločitev.“

Ste opazili še kakšne druge ugodnosti?

„Ugotovili smo, da formiranje branžnih industrij, ki vsebujejo kompletne komercialne organizme, prinaša precejšnjo izboljšavo in bolj čiste odnose med proizvodnjo in zunanjim trgom. Hkrati pa lahko žal ugotovimo, da pomeni to potencialno nevarnost, da bi komercialni organizmi branžnih podjetij navezali neposreden stik s tujimi partnerji mimo TOZD Zunanja trgovina. To bi hudo prizadelo Iskrino politiko na enotnem nastopu na zunanjem trgu.“

Kako to, saj novi samoupravni sporazum obvezuje branže, da se poslužujejo TOZD Zunanji trg?

„S samoupravnim sporazumom so vse temeljne organizacije prenesle zunanjetrgovinsko poslovanje na našo TOZD in so potemtakem dolžne spoštovati določila tega sporazuma, seveda v kolikor želimo resnično uveljavljati načelo o enotnem nastopu Iskre na zunanjem trgu. To načelo je gotovo tudi edino pravilno.“

Kaj pa načrti glede zunanjetrgovinske menjave za letos?

„Spričo gospodarskih gibanj na zunanjem trgu, katerih značilnost je še vedno močna recesija, pričakujemo težave na področju izvoza in plasmaja Iskrinih izdelkov. Tuja konkurenca je zaradi manjšega povpraševanja izredno močna, zato pričakujemo, da bomo morali vložiti dodatne napore, če bomo hoteli uresničiti načrtano naloge. Kajti ta naloga je za letos v primerjavi z lansko realizacijo za skoraj 40 % višja. V okoliščinah, ka kršne so, je ta ambicija zelo velika. Domači instrumentarij in domača gospodarska politika pa ne upoštevata v zadostni meri problemov, s katerimi se mora boriti jugoslovansko gospodarstvo na zunanjem trgu, politika stimulacije izvoza pa ostaja v glavnem pri besedah, od katerih pa proizvodnja bolj malo dobi. Menim, da je izvoz eden glavnih problemov jugoslovanskega gospodarstva in bi zato zaslužil večjo pozornost. To je dejstvo, katerega bomo morali prej ali slej spoznati. Pri tem pa nam mora biti popolnoma jasno, da tuja konkurenca ne prestane deluje, česar pa ne moremo

trditi za jugoslovansko gospodarstvo. Konkretno: smo na koncu januarja pa še vedno ne vemo za celoten zunanjetrgovinski instrumentarij, ki bo veljal letos.“

Kaj pa uvoz?

„Naše podjetje je v preskrbi reprodukcijskega materiala za proizvodnjo še vedno v precejšnji meri vezano na uvoz. Predvidoma bomo letos uvozili za četrtno več kot lani. Glede na blagovne režime je tudi struktura našega uvoza vsa leta neugodna, saj ima na tako imenovanem LB (proti uvoz) le 20 do 25 %, GDK (globalna devizna kvota) 60 do 65 %, ostalo pa sta blagovna režima RK in DK (robní in devizni kontingent).“

Do konca leta 1973 je za pridobivanje deviznih sredstev za uvoz po režimu GDK veljal tako imenovani sistem vezave uvoza z izvozom, pozneje pa so se ta sredstva dodeljevala za vsako leto v absolutnem znesku. Zaradi tega smo imeli vedno težave z zagotovitvijo zadostnih sredstev za vse potrebe uvoza. Ta problem nas čaka tudi letos, s posebnim ozirom, da nekatere nove proizvodne zmogljivosti potrebujejo veliko uvoznega materiala.

Naj omenim, da je v postopku predlog za ukinitve blagovnega režima GDK, tako da bi ostali v veljavi samo blagovni režimi LB, RK, DK in D (dovoljenje). To novost bodo verjetno uvedli s prvim julijem letos. Trenutno potekajo pogovori v republiški in zvezni gospodarski zbornici, Zvezni izvršni svet pa bo o tem dokončno sklepal meseca marca.

Glede na izkušnje iz preteklih sem prepričan, da se bomo letos ubadali s precejšnjimi težavami tako na deviznem kot dinarskem področju.

Razgovora vodil: Lado Drobež

V POLPREVODNIKIH IMAJO NOVEGA V.D. DIREKTORJA

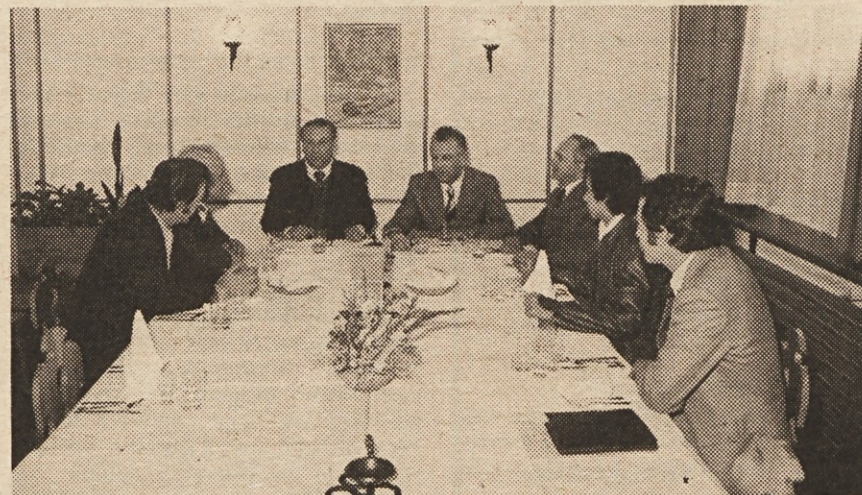
Na ponedeljkovi seji delavskega sveta Tovarne polprevodnikov Trbovlje so imenovali novega vršilca dolžnosti direktorja podjetja, ker je dosedanji v.d. direktorja Žika Abramović odšel na drugo delovno mesto. Po temeljitih proučitvah so prišli do zaključka, da je najprimernejši kandidat za to mesto dosedanji vodja komercialne v tovarni ing. Stane Kovačič.

Več o seji delavskega sveta in o imenovanju novega v.d. direktorja bomo pisali v prihodnji številki.

lad

Ing. Stane Kovačič.

Tovarno ATC na Laborah je v četrtek, 23. januarja obiskal ambasador Kolumbije v Jugoslaviji JAMARILIO ZULETA, s svojim sinom in svetnikom. Ogledali so si proizvodnjo Telekomunikacij in se pogovarjali s predstavniki Iskre — Elektromehanike, Iskra Commerce in podjetja Intertrade.

INŠTITUT ZA PRODUKTIVNOST DELA IN METROLOGIJO

Z novim letom 1975 je v Iskri nastala nova delovna organizacija — Inštitut za produktivnost dela in metrologijo.

Da bi našim bralcem lahko nekaj več povedali o dosedanjih dejavnosti in o bodočem delu in programu Instituta, smo zaprosili za intervju v.d. direktorja Daretu Žvaba, ki ga v nadaljevanju priobčujemo v celoti.

Kakšno nalogo ima ta delovna organizacija?

Zaenkrat sta v Inštitutu za produktivnost dela in metrologijo dve temeljni organizaciji združenega dela:

- Biro za industrijski inženiring (skrajšano BII)
- Inštitut za kakovost in metrologijo (skrajšano IKM)

Poslovni predmet v obeh temeljnih organizacijah ima za ZP Iskra skupni pomen. Metode in znanja, ki jih uporabljata temelji organizaciji, so v pretežni meri univerzalne in pridejo v poštev tudi v drugih gospodarskih panogah izven elektroindustrije. Tako se pri reorganizaciji Iskre — Raziskovalnega inštituta nismo mogli priključiti nobeni konkretni branži in smo osnovali novo delovno organizacijo.

BII je nastal pred enim letom iz samostojnega oddelka za študij dela v Zavodu za avtomatizacijo. Svojo osnovo je gradil celo desetletje in večal obseg zaposlenih od sedmih delavcev v letu 1969 do 54 sodelavcev, kolikor jih je zaposlenih danes. Obe temeljni organizaciji združenega dela financirata svojo dejavnost, ki jo skrajšano imenujemo dejavnost 1. Tako je lansko leto dobil BII približno 9 % celotnega dohodka iz skupnih sredstev, IKM pa okoli 55 %. Delež združenih sredstev iz leta v leto upada, ker se obe temeljni organizaciji začneta tržno orientirati, čemur pripisujemo velik pomen.

Vi menite, da je čisti pogodbeni odnos s strankami primernejši od bužetiranja. Zakaj?

Sodimo, da je s tržnimi odnosi naše poslovno življenje po eni strani težje, po drugi strani pa pravičnejše tako za naročnika kot izvajalca. Naša bodočnost je odvisna od tega, kako bodo poslovne stranke vrednotile naše storitve. Če bo tržno priznanje ugodno, lahko upamo, da bo naša bodočnost trdna, sicer bomo stagnirali in propadli. Tržni odnos nas prisiljuje, da moramo opravljati uporabne storitve, da moramo študirati in osvajati nova znanja in jih pretvarjati v aplikativno obliko v skladu s tržnimi potrebami.

V čistem bužetiranju pa je nevarnost, da se aktivnost in prizadevanje zmanjšata.

Kako ste pričeli s skupnim poslovanjem?

Nedvomno je zaradi enoletnega poslovanja kot temeljna organizacija BII uveljavil nekatere ideje, ki naj olajšajo poslovanje, vzpodbudijo sodelavce z nagrajevanjem po delu itd. Zato, da bi bile naše skupne službe kar najbolj učinkovite, se predstavniki obeh temeljnih organizacij dogovarjajo o tem, kaj ohraniti iz poslovanja ene in kaj iz poslovanja druge temeljne organizacije.

Ali predstavlja letošnja reorganizacija ZP Iskra možnost, da bi se bolj poenoteno in lažje uveljavljale organizacijske metode, ki jih uvaja BII?

Iskrina reorganizacija pomeni prestrukturiranje Iskre od temeljnih organizacij do ZP Iskra z organiziranjem temeljnih organizacij v branžne organizacije. Ta sprememba kaže na to, da prehaja desetletno pasivno vodenje ZP Iskra v aktivno vodenje, ki bo olajšalo prodor posameznih organizacijskih metod v ZP Iskra.

Danes uporabljajo nekatere tovarne Work-Factor sistem za merjenje dela, nekatere sistem za vrednotenje zahtevnosti dela, integralni sistem kontrole kvalitete, analizo vrednosti itd., tisto, kar posreduje BII. Nekatere tovarne se povezujejo z drugimi svetovalnimi organizacijami in nekatere ne uporabljajo ničesar.

Pričakujemo, da bo možno o uvajanju posameznih sistemov razpravljati na nivoju ZP Iskra ali na nivoju posamezne branže. Vsekakor bodo organizacijske akcije širše in globlje. Za take potrebe že imamo izoblikovane uvalne koncepte in organizirane posamezne skupine delavcev, ki bodo zmogli takšen obseg dela, kot ga zahteva branžna organizacija.

Kaj torej pričakujete od vodstva ZP Iskra?

Že dejavnost 1 ali združevanje sredstev za splošno-tehnično dejavnost je bilo usmerjeno v poenotenje posameznih organizacijskih metod ali pristopov za uvajanje organizacijskih enot. Vendar se takrat nismo zavedali, kako obsežno delo je njihovo uvajanje. Sredstva za dejavnost 1 so bila za velikost ZP Iskra vedno pičla. Tako se samostojni oddelek za industrijski inženiring ni mogel razviti do obsega, ki bi bil potreben za učinkovito uvajanje. Sredstva iz dejavnosti 1 so omogočila v povprečju delo šestih do osmih delavcev. Tako število zaposlenih pa komaj zadostuje za srednje veliko tovarno s 700 do 1000 delavci, ne pa za celotno ZP Iskra. Od današnjega vodstva ZP Iskra pričakujemo, da bo aktivno sodelovalo pri testiranju posameznih organizacijskih metod in pri odločanju, da se določena metoda uvede v ZP Iskra in da se določi ustrezen vrstni red uvajanja.

Kakšno korist utegnejo imeti delovni kolektivi Iskre, če uvedejo katero od organizacijskih metod?

Človek si želi in skuša delo olajšati. S tem večja tehnična produktivnost dela. Človekovo delo lahko nadomeščamo v delovnem procesu z mehanizacijo ali z organizacijo dela. Danes je značilno za slovensko predelovalno industrijo, da ima dovolj sodobno delovno opremo, hkrati pa nima ustreznega organizacijskega kadra, da bi to opremo optimalno izkoriščal. Zato je nadomeščanje delavcev z organizacijskimi prijemi danes v povprečju desetkrat cenejše od nadomeščanja človekovega dela z mehanizacijo. Te resnice pa nočejo ali ne morejo sprejeti vodilni delavci tovarn, ker jim mehanizacija po njihovem mnenju nudi več ugleda in delovnega užitka, kakor nevidna organizacija dela. V kolektivih ZP Iskra bi lahko samo z uporabo WF sistema povečali tehnično produktivnost v povprečju najmanj za 20 %. Vsakdo si lahko zamisli, kakšne koristi bi imela tovarna, ki bi npr. lanskoletni celotni dohodek ustvarila v višini z 120 % ob istem kolektivu.

Kakšni so delovni načrti vašega Inštituta?

Obvladati želimo toliko znanja in do take uporabne vrednosti, da bi izpolnili (kot pri gradbeništvu graditev hiše na ključ), tudi v projektiranju proizvodnih procesov graditev investicijskih elaboratov na „ključ“. Dandanes investicijske elaborate delajo predvsem za banko, da bi jim odobrili investicijske kredite. Naš namen pa je v tem, da izdelamo celotni investicijski elaborat s tako vsebino, da so razrešeni vsi proizvodni in

DARO ŽVAB je v Iskri zaposlen od decembra 1945. V Iskro je prišel od vajenca preko strojnega tehnika, strojnega inženirja, do diplomiranega ekonomista po izobrazbi; po dejavnosti pa iz rezkalca, konstruktorja, vodje konstrukcije, šefa priprave proizvodnje, do vršilca dolžnosti namestnika direktorja v Biroju za industrijski inženiring.

delovni odnosi in da po izgradnji konkretne tovarne ali obrata priučimo delavce na ustrezne delovne metode. Seveda smo danes za tako kompleksno delo po obsegu zaposlenih še prešibki.

Kakšen razvoj je doživel BII pri uvajanju organizacijskih metod?

Začelo se je s poučevanjem Work-Factorjevih postopkov. Danes štejemo to obdobje izključno za obdobje izobraževanja kadrov. Verjeli smo, da normirec z opravljenim tečajem že lahko uvaja WF sistem. Izkazalo pa se je, da je to znanje preskromno, da bi z njimi kdorkoli lahko rešil vse probleme, ki nastopajo v praksi pri študiju dela. Ker ni bilo ustreznih rezultatov, smo razvili novo dejavnost — svetovanje. Analitiki WF sistema so bili v konkretni tehnologiji trenirani za uporabo tega sistema, hkrati pa so sodelavci BII svetovali pri uvajanju. Ta koncept je bistveno naprednejši in tudi učinkovitejši, vendar je praksa pokazala, da uvajanja organizacijskih metod tovarna ne konča v predvidenem roku.

V zadnjem času se je razvil izvajalni koncept. Po tem konceptu sodelavci BII v celoti opravijo uvajanje bodisi v posameznem obratu, temeljni organizaciji ali v delovni organizaciji. Hkrati z uvajanjem izobrazimo ustrezno število strokovnih in delovnih analitikov naročnika. Vsi taki projekti, do sedaj jih je bilo sedem, so bili uspešno zaključeni do planiranega roka.

Kakšna je organizacija dela v BII?

Praksa je pokazala, da organizacijske metode ne moremo uvajati na daljavo. Zato oblikujemo za vsak projekt številčno ustrezno skupino (npr. šest sodelavcev, pa tudi dvajset), ki dela neprekinjeno na konkretnem projektu v tovarni do konca projekta.

Uvajanje sodobnih organizacijskih

metod je precej obsežno delo, saj traja posamezen projekt od štirih do dvajsetih mesecev.

Kakšni so nadaljnji načrti v BII?

Danes v BII obvladamo štiri organizacijske metode:

- analizo vrednosti dela,
- integralni sistem za merjenje dela ob uporabi WF sistema,
- integralni sistem za vrednotenje zahtevnosti dela in
- integralni sistem kontrole kvalitete.

Čeprav smo pred leti verjeli, da se Work-Factorjev sistem lahko v neki organizaciji samostojno uporablja, kažejo izkušnje, da moramo imeti kompleksnejši pristop, zato bo treba obvladati še precej drugih metod kot npr.:

- terminiranje in planiranje,
- notranji transport,
- vzdrževanje strojev,
- tovarniška statistika,
- planiranje kadrov,
- računalniške tehnike,
- pisarniške tehnike itd.

BII je kratica za Biro za industrijski inženiring. Kaj pa je industrijski inženiring?

Klasična organizacija dela v tovarnah je v svojem bistvu pasivna. Posamezni sektorji se med seboj ne povezujejo, zato vsak zase hodi svojo pot. Pri tem zaostajajo ali prehitujejo pri reševanju posameznega problema. Vzemimo za primer delovno normo. Osnovo ji daje tehnolog. On predpiše, kako naj se izdelava posameznega izdelka, normirec pa predpiše porabo časa za njegovo izdelavo. Ta dva delata v isti službi ali v istem sektorju tovarne. Pri izdelavi izdelka pa sodelujejo razne službe v tovarni, ki so precej nepovezane, kot npr.: kadrovske službe, ki skrbijo za delovno silo, služba za varstvo pri delu, nagrajevanje, kontrola, vzdrževanje, vrednotenje dela, medicina dela itd. Vidimo, da v obstoječih sistemih učinkuje na izdelavo izdelka cela vrsta služb. Redno pa se pojavlja vprašanje, kako učinkoviti na izdelek, da bi ga proizvajali optimalno. To vprašanje razrešuje industrijski inženiring. Pri tem gre za aktivno in povezano učinkovanje vseh služb na izdelku tako, da so človekove naravne, fizične in umske sposobnosti primarne. S sodobnim znanjem lahko človeku podredimo vso materialno okolico, hkrati pa ga v celoti vključimo v delovni proces. Industrijski inženiring zajema obsežno uporabno znanje, ki je razdeljeno na posamezne organizacijske metode, ki so skladno povezane. S tem znanjem povezujemo optimalno človeka — proizvajalca z materialno okolico. Ta definicija industrijskega inženiringa je moja. Lahko rečemo, da za industrijski inženiring nimamo ustreznega domačega izraza in tudi v svetu ni enotne definicije zanj.

V katerih tovarnah ZP Iskra trenutno uvajate organizacijske metode?

Lahko rečem, da nas poznajo vse tovarne v ZP Iskra, saj pošiljajo svoje sodelavce na naše tečaje. Naše največje „gradbišče“ v ZP Iskra je trenutno Elektromehanika v Kranju, ki smo jo od vseh tovarn do sedaj zajeli najbolj kompleksno.

Uvajanje organizacijskih metod v Elektromehaniki traja že dobro leto. Nekatere tovarne kot Elektromotorji Železniki, Avtomatika Pržan, Tovarna gospodinskih aparatov Škofja Loka, Polprevodniki Trbovlje in druge, so že uvedle WF sistem. Pri tem bi rad opozoril na to, da sem pri navajanju tovarn uporabil imena, ki so veljala pred uvedbo branžne organizacije v ZP Iskra.

V naš razgovor smo vključili tudi porabnika storitev Biroja in zaprosili direktorja tehnološkega področja Elektromehanike, Kranj Petra Miheliča, da pove razloge, zakaj se je Elektromehanika odločila za uvedbo WF sistema?

Elektromehanika se je prilično pozno, skoraj bi rekel, med zadnjimi Iskrinimi tovarnami, odločila za kompleksno uvajanje WF sistema, je na moje vprašanje odgovoril tovariš Peter Mihelič, hoteli smo biti sigurni v to akcijo in pripraviti solidno vse osnove, da bi kompleksno uvajali WF sistem v tako veliko tovarno kot je Elektromehanika. Elektromehanika in njeni strokovni kadri so WF sistem poznali že od vsega začetka in ga del-

no tudi uporabljali v študijske namene. Za uvajanje WF sistema v celoti pa je potrebno še vrsto znanja, ki ga je bilo treba pred tem še razviti in to je Biroju v zadnjem desetletju prav s sodelovanjem tehnološke komisije ZP Iskra tudi dokaj dobro uspelo. Izkušnje, ki si jih je Biro pri uvajanju WF sistema v nekatere druge tovarne izven Iskre in v Iskri pridobil, smo ocenili kot dovolj, da bi delo in sodelovanje pri uvajanju v Elektromehaniko tudi uspelo.

Zastavili ste precej na široko. Kaj pomeni za vašo tovarno uvajanje kompleksnega sistema WF?

Kot že rečeno, je Elektromehanika velika organizacija in ustrezno temu smo morali akcijo pripraviti temeljito in obsežno ter angažirati pri tem kar največ sodelavcev Biroja za priučevanje novega kadra in pripravo vseh članov kolektiva na tako zahtevno delo.

In kako ste delali do sedaj?

Dosedanje metode normiranja temeljile na snemanju časov po REFA sistemu, pa tudi izkustvene normative smo uporabljali in delno tudi standardne čase. Le na tekočih trakovih smo uporabljali za študij dela WF analizo. Tako je jasno, da nekega enotnega sistema, ki bi bil bolj ekzakten, nismo poznali in so zato tudi rezultati postavljanja normativov časa bili temu primerni.

Kakšne koristi predvidevate?

Predvsem vidim korist v uvedbi enotnega sistema dela za normiranje tehnologije. Poleg tega pa smo ugotovili na podlagi vzorčnih analiz, da se produktivnost lahko z uvedbo kompleksnega sistema WF dvigne v povprečju za celotno Elektromehaniko med 20 in 30 %. Tudi nagrajevanje, ki bazira na normativih časa, bo za vse člane kolektiva, ki delajo po normi, pravičnejše.

Kakšne cilje ste si pri tem postavili?

Na podlagi vzorčnih analiz in pa obsežne študije smo izdelali program izobraževanja in program uvajanja kompleksnega sistema WF. Pri tem smo ugotovili, da moramo izobraziti 60 do 80 novih analitikov dela in omogočiti 15 % vsega kolektiva Elektromehanike, da se seznanijo z novimi metodami dela, ki jih želimo uvesti, in cilji. Predpriprave in sam program smo oblikovali tako, da bomo postavljene cilje zanesljivo dosegli. Obdobje za izobraževanje kadrov v Elektromehaniki smo omejili na obdobje od decembra 1973 do junija 1975. Izobraževanje samo pa poverili Biroju. Uvajanje WF sistema pa smo programirali z začetkom v septembru 1975 in bo trajalo z ozirom na obseg dela vsaj 30 mesecev.

Kje je razlog, da ste se za uvedbo WF sistema odločili prav za naš Biro?

Nekaj razlogov sem že naštel, mislim pa, da je bistveno, da je Biro razvil vse potrebne sisteme, ki so potrebni za uvajanje WF sistema v tovarni praksi. Poleg tega je Biro izoblikoval pristop k takim nalogam povsem drugače, predvsem na mnogo širši bazi, ki daje določeno zanesljivost, da bo akcija tudi uspela. Sistem namreč ni samo v teoriji, ampak postavljajo izvajalce pred nalogo, da postavljajo cilje na papirju tudi praktično dokazujejo in priučijo delavca na delovnem mestu, če tu je naloga končana. V pripravljalnem obdobju se je z demotivacijskimi to tudi dalo dokazati in vrsti primerov smo metode dejansko preskusili.

Ali so še drugi razlogi, da ste se lotili uvajanja WF sistema prav sedaj?

Poleg že naštetih razlogov menim, da je razlog tudi v tem, da je preteklo že deset let odkar smo imeli revizijo norm v naši tovarni. Od takrat do danes so razni „inflacijski vplivi“ povzročali postopno naraščanje presežanja norm na skoraj 145 %, in je v tem pogledu bilo nujno nekaj storiti. Prepričan sem, da bomo na področju tehnološke discipline, poslovne discipl-

(Nadaljevanje na 3.strani)

Dobri decembrski rezultati prispevali k uspešnemu zaključku leta

Delovni kolektiv Aparati je tudi v mesecu decembru 1974 dosegel visoko raven končne proizvodnje, saj smo mesečni dinamični načrt skupne proizvodnje presegli po vrednosti kar za 21,09 %. S tem pa je bil presežen za 7,18 % tudi letni načrt.

Uspeh bi bil lahko dejansko še večji – v letnem obsegu vsaj za dober odstotek, če bi uspeli odpremiti in fakturirati vse izdelke, ki so bili do konca meseca izdelani. Zaradi inventur pri kupcih in tudi v skladiščih IC smo morali precej finalizirane proizvodnje zadržati v tovarni.

V strukturi proizvodnje po tržiščih smo bili uspešnejši pri izpolnjevanju načrta v tistem delu, ki je bil namenjen za domače kupce. Mesečno nalo-

go po dinamiki smo izpolnili s kazalnikom 124,88, letni načrt pa s 112,49. V izvozu smo v decembru načrt sicer presegli za 5,15 %, celoletnega načrta pa nismo izpolnili, saj je kazalnik obstal pri 85,73 %. Po posameznih statističnih skupinah izdelkov je bilo doseganje dinamičnega, posebno pa še letnega proizvodnega načrta dokaj različno.

V skupini stikalnih aparatov smo mesečno nalogo za domače kupce izpolnili s kazalnikom 191,12, celoletno pa s kazalnikom 163,57. Predvideni celoletni izvoz smo realizirali komaj 37,80 %. Tako velika odstopanja so nastala na eni strani zaradi dopolnitve programa s proizvodnjo stikal TLC, na drugi strani pa so bile dobave delov iz kooperacije z DDR na

tipkala TLB vse leto v velikem zaostanku zaradi rekonstrukcije tega programa.

V skupini industrijskih elektronskih naprav je bil proizvodni načrt v mesecu decembru dobro izpolnjen, tako pri proizvodnji za domače tržišče – s kazalnikom 101,10, kot tudi pri proizvodnji za izvoz, kjer smo dosegli kazalnik 150,22. Vendar tudi s tako ugodnimi decembrskimi rezultati nismo uspeli nadoknaditi prejšnjih zaostankov, zato je bil letni načrt v tej skupini dosežen za domače kupce s kazalnikom 90,05, za izvoz pa komaj z 59,41. Izdelki v tej skupini imajo zelo dolge proizvodne cikle in potrebujejo širok izbor reprodukcijnega gradiva z velikim deležem kupljenih delov iz uvoza. Izredno težak položaj pri oskrbi v drugem polletju, zlasti pa v zadnjem trimesečju je tako onemogočil uspešnejši finiš proti koncu leta, katerega smo bili navajeni v preteklih

(Nadaljevanje na 4. strani)

INŠTITUT ZA PRODUKTIVNOST DELA IN METROLOGIJO

(Nadaljevanje z 2. strani)

pline in organizacije dela z uvedbo WF sistema bistveno napredovali in modernizirali marsikaj, kar je zaradi obsežnosti in hitre rasti podjetja zaostalo.

Kakšna je vaša ocena glede stanja v Elektromehaniki na področju sistemov dela?

Naša tovarna potrebuje za posamezne vrste služb več sistemskega dela, zato je nujno, da pristopimo k šolanju našega kadra. Konec je časov, ko je lahko vsak, ki je prišel v tovarno, brez sistema prijel za delo. Potrebna je močna specializacija ob polnem medsebojnem sodelovanju vseh specializiranih služb.

Torej šolanje?

Da, Biro bo vodil izobraževanje po programu, kjer bo v že omenjenem obdobju 18 mesecev preko 800 članov kolektiva obiskovalo določene tečaje, dobilo informacije ali se specializiralo kot analitiki.

Če se ponovno vrnemo na začetek, mi dovolite vprašanje, kje ste v praksi videli in spoznali, da je Biro sposoben zadovoljiti vašim zahtevam?

Kot član tehnološke komisije ZP Iskra sem spremljal delo Biroja od vsega začetka. Poznal sem torej vse, kar je bilo do sedaj vložene in storjenega, da bi Biro ostal tista institucija v Iskri, ki bi dejansko na tehnološkem področju tovarnam lahko nudil nek nov enoten in kompleksen sistem za sistemsko delo. Biro si je pa mimo tega pridobil izkušnje v drugih tovarnah, predvsem manjšega obsega in si je le tam izpilil svoj sistem, kar smatram, da je zelo ugodno. Na republiških posvetovanjih, kjer smo lahko ocenjevali tudi dosežene rezultate pa je bilo jasno, da ima Biro izdelan najbolj kompleksen sistem na podlagi WF za uvajanje modernih metod študija tehnologije.

Kakšne rezultate ste že dosegli z lastnimi strokovnimi kadri?

Naši na novo izšolani analitiki so skupaj s starejšimi kolegi v tovarni uvajali WF sistem že v prvem polletju 1974 analizirani montažni trak za števec E 7 in trak telefonskega aparata na Blejski dobri. Obe akciji sta potekali po programu in uspešno.

Kaj pa kvaliteta?

Ugotovili smo, da s povečanim tempom dela kvaliteta ne trpi, celo

obratno se dogaja. Razumljivo je, da je kvaliteta bistven pogoj dobrega dela in menimo, da je v urejenih razmerah možno le-to tudi zagotoviti.

In koliko časa bo trajalo kompleksno uvajanje WF sistema?

Uvajanje WF sistema v Elektromehaniki bo trajalo na podlagi načrtov Biroja tri leta, in sicer:

- od junija 1975 so v programu TOZD Števeci, Električna ročna orodja in Skupna produkcija delov
- do junija 1976 TOZD Telefonski aparati in elementi in TOZD Stikala
- do septembra 1977 TOZD Avtomatskih telefonskih central in ostala proizvodnja.

Sicer pa vse izdelke, ki jih na novo uvajamo v proizvodnjo obdelamo po WF sistemu in uvedemo v proizvodnjo ne glede na to, v kateri temeljni organizaciji se nahaja.

Na čem gradite svoje prepričanje, da bo celotno delo v roku in zadovoljivo opravljeno?

Do danes so vsi parcialni cilji v roku in v kvaliteti doseženi, kar daje garancijo, da bo tudi končni cilj uspešno izpolnjen. Sodelovanje z Birojem poteka torej dobro in ne dvomim v uspeh naše akcije.

Samostojni oddelek za študij dela obstaja že dobrih deset let, vendar v glasilu Iskra nismo zasledili veliko informacij in člankov o vašem delu. Kako to?

Uvajanje organizacijskih metod je izredno občutljivo delo, je dejal D. Žvab. Pri tem se moramo izogibati vsake komercializacije. BII že tako dolžijo, da skuša poslovati kar najbolj komercialno. Vsak članek ali informacija v glasilu Iskra bi utegnil imeti za posledico oblikovanje misljenja, da gre za ekonomsko propagando. Zato smo želeli najprej doseči ustrezne rezultate v praksi in šele nato pisati o našem delu, vendar v strokovnem smislu, ne pa v komercialnem.

Do sedaj smo govorili pretežno o Biroju za industrijski inženiring; povejte prosim še nekaj besed o vaši drugi temeljni organizaciji.

Z našo drugo temeljno organizacijo, Inštitutom za kvaliteto in metrologijo, imamo mnogo skupnega, oziroma se lepo dopolnjujemo, saj na istem artiklu obravnavamo komplementarni dejavnosti, to je – povečanje storilnosti in s tem kvalitete (Biro) in

– povečanje kakovosti in zanesljivosti (Inštitut).

Več kot desetletne izkušnje kolektiva v Inštitutu za kvaliteto in metrologijo in priznanja, ki ga je ta kolektiv že dosegel, pričajo, da je to institucija, od katere dejavnosti si lahko mnogo obetamo. V primeri z dosedanjim dejavnostjo Sektorja za kvaliteto in metrologijo v okviru IRI pričakujemo v bodoče večjo aktivnost tudi na področju metrologije, saj to narekujejo tako potrebe delovnih organizacij v okviru ZP Iskra kot tudi zakonodaja, ki je v pripravi. Kar zadeva njegovo dosedanje dejavnost na področju kakovosti in zanesljivosti, pa lahko povem, da zahteve po preskusih dokazujejo ne samo to, kako potrebna je ta dejavnost v Slovenskem prostoru, temveč da bo treba obseg že v najbližji prihodnosti občutno razširiti.

Poudarim naj, da koncept obeh organizacij temelji na strogi nevtralnosti, saj oboji uporabljamo objektivna izhodišča in merila.

Kako je potekalo združevanje obeh TOZD v delovno organizacijo?

Združevanje obeh TOZD v delovno organizacijo ni povzročilo nobenega problema. Oboji imamo

- dobro utečeno poslovanje,
- sposobne kadre,
- uspešno poslujejo
- imamo čiste račune in si zaupamo, kar je vse pogoj za uspešno skupno delo.

Imate kakšne integracijske načrte?

BII se bo povezal z IKM predvsem na področju kakovosti.

Moje osebno mišljenje pa je, da bi bila potrebna za uspešno delo instituta še temeljna organizacija združenega dela za avtomatsko obdelavo podatkov, biro za projektiranje delovne opreme, biro za projektiranje industrijskih objektov ITD. Šele takrat bi bilo mogoče opraviti vse delo, ki je potrebno za izgradnjo industrijskih objektov vnaprej. Projektiranje pa se nanaša tudi na razreševanje proizvodnih in delovnih odosov in ne samo na investiranje v zgradbo in opremo. Takrat bodo načrti, ki jih ima inštitut danes, doseženi.

Čeprav delam za inštitut kot celoto, sem v ta razgovor vključil predvsem poslovanje Biroja za industrijski inženiring, ker iz njega izhajam. I. S.

Spet nam zaradi nekaterih dolgih člankov ni uspelo objaviti vsega pripravljenega gradiva, zato se opravičujemo.

Pogodba Iskre z Eléctronique Appliquée

Predstavniki Iskre in francoske firme Electronique Electronique so prejšnji teden podpisali pogodbo o poslovno-tehničnem sodelovanju na področju zasebne telefonije. Slovesnost je bila v sejni dvorani Telekomunikacij na Laborah v Kranju.

Glede na komplementarnost svojega proizvodnega programa na tem področju sta se oba partnerja obvezala uskladiti ustrezne raziskovalne in proizvodne zmogljivosti ter skupno skrbeti za nadaljnjo usmeritev in tehnični razvoj telefonije.

Za Electronique Appliquee je podpisal pogodbo njen generalni direktor Paul Buffet-Beauregard, za ZP Iskra pa glavni direktor Industrije za telekomunikacije iz Kranja Aleksander Mihev in glavni direktor Iskra Commerce Anton Stipanič.

Direktor Aleksander Mihev je v priložnostnem govoru poudaril zadovoljstvo ob podpisu tega sporazuma ter med drugim izrazil željo, da bi bil ta splošni sporazum osnova za sklenitev novih aranžmajev. Poudaril je, da bi bilo to vsekakor v obojestransko korist. Spregovoril je tudi direktor pariške firme g. Beauregard ter med drugim nakazal nekaj možnosti za nadaljnjo okrepitev sodelovanja med tovarnama.

lad

Sovjetski novinar v Avtoelektriki

V torek, 14. t. m., se je mudil v Novi Gorici novinar in urednik sovjetskega časopisa TRUD, ki izhaja v 8 milijonov in 150 tisoč izvodih. Našo državo je obiskal na povabilo časopisne redakcije RAD iz Beograda, ki izdaja časopis Zveze sindikatov Jugoslavije. V Novi Gorici je bil gost občinskega sveta Zveze sindikatov, kjer so mu v zanimivem razgovoru prikazali delovne organizacije na Gorškem, nato pa ga je sprejel predsednik skupščine Jože Sušmelj.

Že v razgovorih s predsednikom skupščine je sovjetski novinar omenil, da se zelo zanima za sedanji gospodarski položaj občine Nova Gorica ter o racionalizatorjih v podjetjih na tem območju. Zato je v spremstvu predsednika občinskega sveta zveze sindikatov obiskal delovno organizacijo Iskra v Novi Gorici. V tej delovni organizaciji imamo namreč prav z racionalizacijami letno približno 2 milijona din čiste gospodarske koristi.

Gosta iz Sovjetske zveze je v Iskri – Avtoelektriki sprejel namestnik glavnega direktorja Vičenc Kokelj, v razgovorih pa so sodelovali še drugi predstavniki te delovne organizacije.

Sovjetski novinar se je najprej zanimal za razvoj in nastanek Nove Gorice, za sedanji gospodarski razvoj v

občini in družbeni standard v tem mladem mestu, ki je zgrajeno na povsem novih temeljih v socialistični Jugoslaviji. Nato so mu predstavniki Avtoelektrike opisali organizacijo Združenega podjetja Iskra, ki je strnjeno v družino s prek 27.000 zaposlenimi. V podrobnosti pa se je zanimal prav za novogoriško Iskro in za ljudi, ki se v tej organizaciji ukvarjajo z racionalizatorstvom.

Razgovorom je prisostvoval tudi Alojz Čufar, ki je zaposlen v novogoriški Iskri že od vsega začetka, v tem času pa je predložil prek 30 racionalizacij, tako za izboljšanje tehnoloških postopkov, kot za prihranek na materialu. Sovjetskemu novinarju je moral v podrobnosti razložiti potek 4 racionalizacij. Po končanih razgovorih pa so si skupno ogledali nekaj teh izboljšav prav na delovnem mestu.

Med ogledom proizvodnje se je gost zelo pohvalno izrazil o dobri organiziranosti in urejenosti na delovnem mestu, največ pozornosti pa je pokazal za novo tovarno malih zagajalnikov, saj so prav v tej tovarni najmodernejši stroji.

Se isti dan je odpotoval v JUGOTURBINO v Karlovac, kjer delajo tamkajšnji strokovnjaki v kooperaciji s sovjetskimi.

Marko Rakušček

Z občnega zbora sindikata v Sprejemnikih

V petek, 24. januarja 1975 je imela osnovna organizacija sindikata v

Iz montaže TV stabilizatorjev.

TOZD Radijski sprejemniki redni občni zbor. Delavci so se zbora polno število udeležili, saj je bila Kino dvorana v Sežani nabito polna.

Uvodno poročilo o delu sindikata v pretekli mandatni dobi je podal predsednik tovariš Trampuž, za njim je poročal predsednik delavskega sveta, ki je govoril o delovanju samoupravnih organov, o problemih, ki so jih obravnavali v preteklem obdobju, o sodelovanju s političnimi organizacijami ter o nalogah, ki jih imajo v bližnji prihodnosti, še posebej v zvezi z novo organiziranostjo v okviru branže. Za njim je povzel besedo direktor tovariš Pavlin, ki je podrobno orisal poslovne uspehe v letu 1974 ter podal program dela tovarne v letu 1975. Iz njegovega govora se je jasno videla proizvodna usmerjenost tovarne, kjer pomembno mesto poleg radijskih sprejemnikov zavzemajo tudi TV stabilizatorji, transformatorji in ojačevalne naprave. Rezultati leta 1974 in plan za leto 1975 omogočajo, da bo tudi TOZD Radijskih aparatov rešil dolgoletno zaostajanje v osebnih dohodkih.

V nadaljevanju je poročal tudi sekretar OO ZK, ki je posebej naglasil enotno delovanje vseh političnih struktur v okviru tovarne in branže.

Iz vseh referatov smo lahko razbrali kritičnost do uspehov in problemov, s katerimi se je srečeval in se še srečuje ta kolektiv.

Sindikato bo v bodoče deloval v štirih osnovnih organizacijah, na nivoju TOZD pa bo koordinacijski odbor sindikata.

Aktivno in kritično

V petek 24. 1. 1975 je zasedalo predsedstvo Skupščine ZP Iskra pod vodstvom predsednika skupščine Vladimirja Logarja, in obravnavalo gradiva za zasedanje Poslovnega odbora SOZD Elektrokovinske industrije Ljubljana (Iskra-Gorenje), ki bo 3/2-75 in za zasedanje Delavskega sveta SOZD, ki bo v tork 4.2.1975.

Iz dnevnega reda 2. zasedanja DS TOZD, ki ga objavljamo na drugem mestu, je razvidno, da bo tekla razprava o mnogih pomembnih zadevah, zato je tudi predsedstvo posvetilo tej problematiki precejšnjo pozornost.

1. K gradivu o osnovah programsko poslovno usmeritev SOZD, ki jih je na prvem zasedanju Delavskega sveta po združitvi Iskra in Gorenja podal predsednik poslovnega odbora in sedanj generalni direktor združenega podjetja Gorenje Velenje Ivan Atelšek, je predsedstvo skupščine ZP Iskra prevzelo stališče, da naj ta material predstavlja globalno poslovno usmeritev SOZD in naj služi kot osnova za izdelavo srednjeročnega programa razvoja SOZD Elektrokovinske industrije Ljubljana (Iskra - Gorenje).

DOBRI DECEMBERSKI REZULTATI PRISPEVALI K USPEŠNEMU ZAKLJUČKU LETA

(Nadaljevanje s 3. strani)
letih. Prav zato pa pričakujemo lahko v začetku l. 1975 v tej skupi: ugodnejši štart, če bomo uspeli dokončati vse zastavljene izdelke.

V najmočnejši planski skupini zaščitnih relejev, elementov avtomatike in signalnih relejev ter naprav smo načrtovano proizvodnjo za domače tržišče v decembru presegli za 19,51 %. Tudi načrtovani letni obseg je bil dosežen s kazalnikom 110,55. Pri proizvodnji za izvoz pa načrtovane naloge niti za mesec, niti celoletno nismo dosegli. Mesečni kazalnik izpolnitve je le 93,65, celoletni pa je še nižji, saj je obstal pri 88,79.

Za izvoz smo imeli sicer dovolj naročil, vendar v zelo spremenjeni strukturi v odnosu na letni načrt in po tem načrtu instalirane zmogljivosti. Tako na eni strani zmogljivosti nismo v celoti izkoristili (RB4, RB6, CRT 50), po drugi pa nam jih je tako primanjkovalo (PR 15-17, PR 41-49, pribor za RR), da imamo kar precejšnje zaostanke v odnosu na želje kupcev.

V skupini rezervnih delov in uslug smo naredili občutno več, kot smo načrtovali. V decembru je bila realizacija skoraj sedemkrat tolikšna, kot smo ob sestavljanju načrta ocenjevali, saj je kazalnik kar 694,55. Tudi v odnosu na letni načrt je bila realizacija v tej skupini več kot pet in polkrat večja, kazalnik je namreč obstal pri 560,77. Tako visoki presegi so deloma nastali po zaslugi povečane proizvodnosti, precej vpliva pa je imel

2. Nadalje je predsedstvo obravnavalo gradivo plana SOZD za leto 1975. Razprava je bila kar se da živahna, pa tudi kritična tako, kar zadeva različnega pristopa obeh ZP k posameznim postavkam plana kot tudi kar zadeva nekaterih števil, za katere predsedstvo smatra, da so pretirane, če ne celo nerealne.

Predsedstvo je sprejelo stališče, da pomeni gradivo le informacijo, ki naj služi za našo skupno orientacijo pri izdelavi gospodarskega plana enega in drugega ZP (Iskra in Gorenje) za poslovno leto 1975.

3. Kar zadeva predvideno integracijo Gorenje - Obod, Cetinje, je Iskra izrazila nezadovoljstvo glede postopka tega združevanja, ki je potekal mimo Iskre.

4. Kar zadeva preliminarne razgovore med SOZD Elektrokovinske industrije Ljubljana in ZP Elektrokovina, Ma ribor v bodoči integraciji, bo o tem na DS SOZD samo informacija, naše Glasilo pa bo v eni naslednjih števil napisalo nekaj več o ZP Elektrokovina Maribor in ga predstavilo našim bralcem.

5. Odprava obeh združenih podjetij Iskre in Gorenja (čl. 24. samoupravnega sporazuma SOZD

nizek proizvodni načrt, ker je obseg uslug za leto naprej zelo težko stvarno načrtovati.

Uspeh pri izpolnjevanju letnega proizvodnega načrta je vsekakor zadovoljiv, lahko pa bi naredili še dokaj več, če bi bolje uskladili prodajne možnosti in operativne načrte z zmogljivostmi in oskrbo z reprodukcijskimi gradivi. Zlasti oskrba je bila v obdobju vsega leta, posebej pa še v zadnjem trimesečju nezadostna in neusklajena, kar se je odražalo v številnih zastojih zaradi pomanjkanja ustreznih gradiv, kljub dokaj visokim, vendar nesortiranim zalogam.

Res je, da so temu botrovale tudi pomanjkljivosti izven nabavne službe - odsotnost standardizacije, razkoraki med letnim in operativnim načrti, pomanjkanje zmogljivosti v osnovnih delavnicah, ip.d., vendar ne moremo mimo dejstva, da je bila operativna nabava preveč odmaknjena od neposredne proizvodnje, da je delovala dokaj neusklajeno celo v lastnem delokrogu in, da ni bila dovolj vezana na odgovornost pri zalozah.

To sistemsko vprašanje pa ne bo rešljivo zgolj z organizacijskimi prijemmi, temveč predvsem s sistemom stimulacije, ki bi bila vezana na odpravo zastojev ob nižjih možnih in smiselnih zalozah, oz. ob povečanem faktorju obračanja zaloz. Če bodo hkrati na te pogoje vezani tudi načrtovalci in skladišča, bodo koristni tudi predvideni organizacijski posegi na to področje.

-L.

Elektrokovinske industrije Ljubljana) in istočasno učvrstitev SOZD, je bila naslednja točka razprave. Predsedstvo skupščine je ugotovilo, da komisija sicer dela na uresničitvi 24. člena samoupravnega sporazuma,

vendar še nima izgotovljenega dokončnega predloga samega postopka niti terminskega plana. Predvideno je, da bodo delegati materiale o tem prejeli na samem zasedanju DS SOZD 4. 2. 1975. I. S.

ISKRA - NAPRAVE, LJUBLJANA

Spremenjen načrt

Ko smo v oktobru mesecu preteklega leta sprejemali osnutek gospodarskega plana za leto 1975, smo predvidevali, da ga bo potrebno v začetku leta popraviti, v kolikor bo prišlo do znatnejših odstopanj od prvotnih načrtov.

Številne spremembe v pogojih gospodarjenja, v znatni meri pa tudi nova organizacija ZP „Iskra“ so povzročili, da smo se v januarju tega leta lotili rebalansa prvotnega plana. Pri pomniti pa velja, da tudi sedaj še nismo na jasnem glede nekaterih vprašanj reorganizacije ZP, predvsem kar se tiče stroškov, katere bodo morale posamezne TOZD vkalkulirati v svoje stroškovnike.

Katere so značilnosti spremenjenega gospodarskega plana v TOZD „Naprave“?

Predvsem se je opazno povečal celotni dohodek, ki bo v letu 1975 dosegel znesek preko 140 milj ND ali kar 50 % več kot v letu 1974 in za celih 28 % več kot v prvotnem planu. Razlogi za tak skok so predvsem v spremembi odnosa med ISKRA - Commerce in TOZD (prenos zaloz), dodatno naročilo s strani JNA, korekcija prodajnih cen, stabilizacijski načrt tovarne, po katerem moramo zaloge na vseh „razredih“ občutno znižati in na koncu nekatere naloge, ki jih v letu 1974 nismo izpolnili in jih prenašamo v leto 1975.

Tudiproizvodni plan (spremljan po stalnih planskih cenah) je v rebalansu gospodarskega plana povečan za približno 12 % in bo dosegel 70 milj ND,

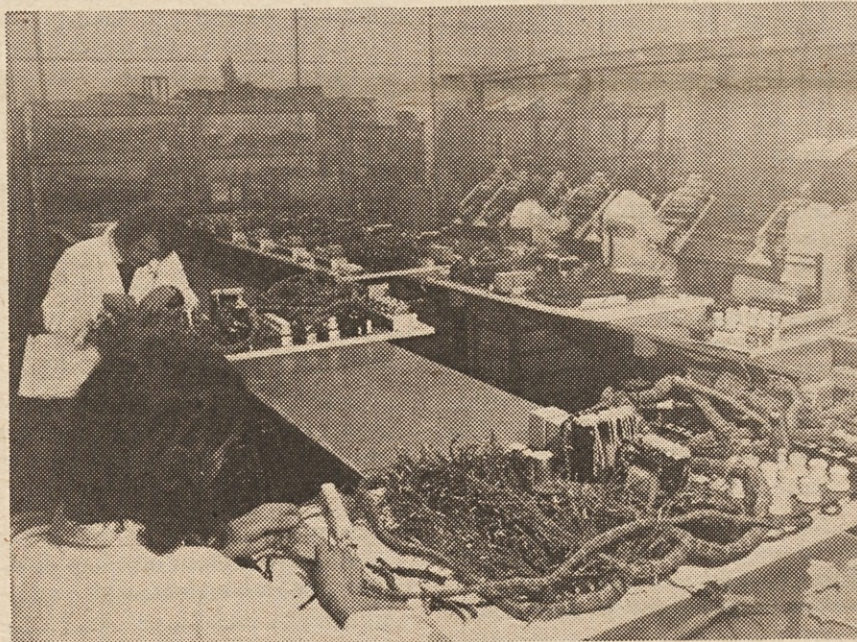
kar je okoli 30 % več kot v preteklem letu. Spremenila se je tudi dinamika izpolnjevanja tega plana, ki pa še vedno kaže, da bodo delovne obremenitve v drugi polovici leta znatno večje kot v prvi, kar nam nalaga posebne naloge pri razporeditvi delovnega časa.

Število zaposlenih se v odnosu na prvotni plan ne bo bistveno spremenilo in računamo le s povečanjem za okoli 3 % izključno na proizvodnih delovnih mestih. Tako se bo število zaposlenih v letu 1975 gibalo okoli številke 535, kar zagotavlja tudi občuten porast proizvodnosti dela, saj je ta številka le za 10 % višja od povprečnega števila zaposlenih v letu 1974.

Če bomo dosegli taka razmerja med obsegom proizvodnje, prodajo in številom zaposlenih, kot smo jih v tej kratki informaciji opisali, lahko računamo tudi z ugodnimi gibanji v delitvi osebnih dohodkov, za katere smo prvotno predvidevali okoli 20 % porast glede na leto 1974, sedaj pa računamo, da bi se morali približati številki porasta 25 %.

Nekoliko smo popravili tudi razmerja v delitvi dohodka, kjer predvidevamo ostanek za sklade - dobiček - okoli 12 milj ND ali 15 % več kot v prvotnem planu, oziroma za 40 % več od prognoze za leto 1974.

Naloge, postavljene v rebalansu gospodarskega plana, vsekakor niso lahke, prepričani pa smo, da jih z angažiranjem vseh sil v TOZD zmremo! M. K.

Iz obrata signalnih naprav na Stegnah.

TEZE ZA RAZPRAVO

O IZVAJANJU SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA SOZD ZDRUŽENIH PODJETIJ ELEKTROKOVINSKE INDUSTRIJE LJUBLJANA

Na pobudo predstavnikov IK CK ZKS smo komunisti OOKZ v vseh TOZD, združenih v SOZD Združena podjetja elektrokovinske industrije dolžni oceniti dosedanje aktivnost pri oblikovanju in izvajanju samoupravnega sporazuma.

Sekretariata sveta ZK Gorenja in Iskre sta izdelala teze, ki ocenjujejo dosedanje delo in oblikujejo smernice za bodoče delo. Na osnovi teh naj OO ZK daje svoja stališča, ki bodo osnova za izdelavo skupne ocene in programa dela sveta ZK SOZD.

Samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev Elektrokovinske industrije so 28. junija 1974 podpisale vse TOZD v ISKRI in Gorenju.

Večmesecna prizadevanja predstavnikov družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih in poslovnih organov v Iskri in Gorenju ob pomoči predstavnikov CK ZKS, RS ZSS in Gospodarske zbornice so obrodila s prvim uspehom, ko so se delavci v temeljnih organizacijah javno izrekli za samoupravni sporazum.

Po sprejetju samoupravnega sporazuma so skupne aktivnosti družbenopolitičnih organizacij Gorenja in Iskre praktično prenehale vse do meseca

oktobra, ko so skupno oblikovali kadrovske predloge za konstituiranje delavskega sveta in njegovih organov ter predlog za poslovni odbor.

Delavski svet in njegovi organi so bili konstituirani, imenovan je bil poslovni odbor in njegov predsednik, toda konkretnih premikov v izvajanju samoupravnega sporazuma še ni.

Zveza komunistov in enako sindikat v Iskri in Gorenju smo se v zadnjih mesecih preteklega leta ukvarjali s problemi znotraj obeh združenih podjetij in se premalo zavedali dolžnosti, ki izhajajo iz sporazuma EK1, sprejetega na zborih delavcev.

O prepočasnem uresničevanju samoupravnega sporazuma smo razpravljali predstavniki družbenopolitičnih organizacij Iskre in Gorenja s predstavniki CK ZKS in RS ZSS na sestanku 6. 1. 1975. Tovariši iz CK ZKS in RS ZSS so izrekli kritiko na račun premajhne aktivnosti subjektivnih sil. Dokaz za premajhno aktivnost je tudi to, da se nista niti ZK niti sindikat organizirala na nivoju SOZD skladno s statuti ZKS in ZSS. Prepočasno izvajanje samoupravnega sporazuma je med ostalimi posledicami tudi njihove neorganiziranosti.

Če analiziramo delovanje v SOZD po podpisovanju samoupravnega sporazuma lahko ugotovimo naslednje:

1. Družbenopolitične organizacije so skupno izvedle le že prej omenjene akcije.

2. Samoupravni sporazum je dokument, ki omogoča postopno združevanje in je pomenil v času podpisovanja maksimalno dosežen rezultat, ki so ga v medsebojnem dogovarjanju lahko dosegli TOZD Iskre in Gorenja. Komunisti z doseženim ne moremo biti zadovoljni. Doseči moramo trdnjšo integracijsko vez.

3. Samoupravni sporazum izraža voljo delovnih ljudi v TOZD (delovnih organizacijah) in terja takojšnje uresničevanje za doseg v sporazumu izraženih ciljev (4. člen samoupravnega sporazuma).

4. Uresničevanje samoupravnega sporazuma mora biti prvenstvena naloga vseh samoupravnih in poslovnih organov ter strokovnih služb. Politični dejavniki pa morajo spremljati izvrševanje teh nalog.

Za uresničevanje teh nalog morajo komunisti v poslovnem organu in strokovnih službah zagotoviti, da bo DS SOZD elektrokovinske industrije na svoji prvi seji sprejel rok za realizacijo 24. člena.

Komunisti, nosilci poslovnih funkcij, morajo zagotoviti delovni skupini za pripravo gradiva po 24. členu samoupravnega sporazuma vse

potrebne pogoje za nemoteno in pravočasno opravljeno delo.

5. Strokovna komisija, ki pripravlja gradivo za uresničevanje 24. člena, mora o svojem delu obveščati poslovni odbor, ta pa samoupravne organe SOZD. V primeru, če pride v delu komisije do odprtih vprašanj, ki terjajo družbenopolitično obravnavo, morajo biti o tem obveščene družbenopolitične organizacije.

Uresničitev 24. člena pomeni začetek dejanskega združevanja dela in sredstev v SOZD in ukinitve obeh ZP. S tem bo podana osnova za uresničevanje 4. člena samoupravnega sporazuma, ki določa kaj v SOZD združujemo, kaj delimo in kaj skupaj opravljamo. Poslovni samoupravni organi niso doslej konkretno obravnavali predlogov za izvajanje 4. člena.

6. Po konstituiranju delavskega sveta in njegovih organov ter imenovanju poslovnega odbora so še imenovane strokovne komisije, ki pripravljajo materiale za delo samoupravnih in poslovnih organov. Te komisije so komaj pričele z delom, zato vidnejših rezultatov še ni.

7. Plan SOZD za leto 1975 je seštevek osnutkov planov delovnih organizacij in ni zasnovan na elementih samoupravnega planiranja. Iz plana ni razvidno kaj kdo dela. Plani proizvajalcev enakih artiklov niso ne usklajevani, kaj šele skupno izdelani. Iz predloženega plana ni razvidno, če morda

DELO DELEGACIJ SIS V ŽELEZNIKIHAŽIŽVELO

Delegacije samoupravnih interesnih skupnosti so izvoljene. Nekje bolj, drugje manj številne so prevzele funkcijo dosedanjih odborov, poslancev, delegatov različnih skupnosti. Nepoučene in nepripravljene nas je čakalo ogromno dela, gore tipkanja materialov.

No, poti nazaj ni bilo, pa tudi pri strah in občutek nemoči smo preboleli, kajti za kakšne čustvene izbruhe niti ni bilo časa. Najprej smo se lotili samoupravnega urejanja in postrojavanja delegacij, nato pa pristopili ustanovitvi konference. Delegacije naše tovarne namreč skupno z delegacijami Niko, Tehnica, Dom-oprema in Čevljarno Ratitovec tvorijo konferenco delegacij.

Ko smo v vseh delegacijah ustanovili ustrezne izvršilne organe in s dogovorili o načinu in področju dela smo na skupnem sestanku delegatov vseh delegacij ustanovili konferenco in izvolili ustrezne izvršilne organe. Da bi združevanje v konferenco in delo slonelo na čim demokratičnejši principih, smo postavili stalno delovno predsedstvo treh članov iz treh delegacij. Postopek obravnav raznih gradiv pa bo takšen, da bodo o njem najprej razpravljale delegacije, za te pa po potrebi samoupravni organi delovnih organizacij ali zbori delovnih ljudi. Razprava na konferenci delegacij je zaključena oblika. Ta izvoljena delegata za občinsko sejo.

Tudi delo v samih delegacijah smo porazdelili med seboj in sicer glede na interese in sposobnosti posameznikov, kar bo omogočilo ustvarjalnejši pristop k razreševanju zadev, od baze do najvišjega nivoja SIS.

V preteklem mesecu, to je v času pri izvolitvi sodelegacije, oz. konference obravnavale predvsem naslednje zadeve:

- sprejeli smo samoupravni sporazum o konstituiranju konference delegacij in ga predlagali v potrditev delovskemu svetom kolektivov tvorcev konference

- obravnavali smo gradiva za ustanovitev SIS, vzgoje in izobraževanja, pokojninsko invalidskega zavarovanja, zdravstvenega varstva, otroškega varstva, kulturne skupnosti in drugih ter predlagali samoupravni organom v obravnavo in potrditev v tiste zadeve, ki se nanašajo na pospevne stopnje, oz. finančne zahteve.

Skratka v tem času je aktivnost delegacij usmerjena predvsem v pripravo gradiv in iniciativnih odborov za ustanavljanje SIS. Pri tem smo morali na veliko težav predvsem zaradi obsežnosti in številčnosti gradiv, nerednega ali prepoznega prejetja materiala. Upamo, da bo po sedanjih pihirni vojni prišel čas poglobljenega dela, v katerega bomo lahko vnesli koncentracije in rezultatov notranjih dogovorov in komuniciranja.

Ker je naša tovarna, oz. delegacija nosilec dela delegacij zgoraj navedenih TOZD, smo še posebej obremenjeni upamo pa, da bomo z dobro voljo veliko dela uresničili zaupanje. Š.

ni prišlo do novih prekrivanj programov. Plan, takšen kot je dan v razpravo in potrditev, lahko služi le medsebojno spoznavanje ni pa rezultat združevanja dela in sredstev, o čem delavci in usklajevanja programov. Komunisti moramo doseči, da bo plan SOZD za leto 1976 temelj na samoupravnih zasnovah in dolgoročni razvojni usmeritvi.

8. Naloga osnovnih organizacij pri kadrovski politiki in kadrovanju je da ugotovijo ali so delegati za delavski svet SOZD voljeni v skladu z ustanovnimi določili.

Skladno s samoupravnim sporazumom moramo takoj pristopiti dokončnemu oblikovanju - imenovanju poslovnega odbora, kar bistvenega pomena za uresničevanje ciljev samoupravnega sporazuma.

Skupne službe v SOZD še niso organizirane, kar je ena od temeljnih ovir za čimprejše zagotavljanje skupnih funkcij. Za organiziranje skupnih služb so dolžni komunisti drugi nosilci odgovornih funkcij zagotoviti premagovanje odporov za njihovo ustrezno organiziranje.

Skupne službe morajo biti organizirane skladno z ustavo. Delavci s pripravo odgovornih funkcij skupnih služb izražajo pripravnost za izvrševanje odgovornih nalog, ki jim jih poverjajo delavci iz TOZD.

9. Na sestanku 6. 1. 1975 je bilo (Nadaljevanje na 5. strani)

GOSPODARSKI NAČRT SOZD EKIL ZA 1975

Na zasedanju v torek, 4. februarja 1975, bo DS obravnaval tudi predlog „Gospodarskega načrta“ SOZD EKIL za leto 1975. Delegati in delegacije so prejele kompletne materiale, mi pa se zadovoljimo z nekaj osnovnimi podatki:

1. Kar zadeva poslovanja v letu 1974 smo z rezultati lahko povsem zadovoljni, če pri tem upoštevamo rastočo inflacijo in visoke cene surovin ter postopno zmanjšanje konjunktura (povpraševanja) na zunanjih tržiščih.

2. Plan gospodarjenja v letu 1975 (Iskre in Gorenja skupaj).

Plan predvideva, da bomo v letošnjem letu imeli 41.600 zaposlenih, da bomo ustvarili za 11,6 milijard dinarjev proizvodnje; 3,6 milijarde din bomo imeli dohodka in mase osebne dohodka v višini 2,2 milijarde ali poprečno 3200 neto din na 1 delavca na mesec (4.350 bruto); plan predvideva izvoza za 151 milijonov dolarjev in uvoza za 149 milijonov dolarjev, torej pozitivno zunanjetrgovinsko bilanco.

Kaj pa vse to pomeni? Da bodo morali delovni kolektivi obeh združenih podjetij Iskra in Gorenja napeti vse sile, da bodo svoje plan po predvidevanju tudi ostvarili, kar pa ne bo

POLLETNI USPEH UČENCEV ŠOLSKEGA CENTRA ISKRA

Za nami je prvo polletje v letošnjem šolskem letu. Obiskali smo Šolski center Iskra v Kranju in povprašali tovariša direktorja Gabrijela PERKA, kakšen je bil uspeh učencev.

Na tehniško srednjo šolo se je letos vpisalo 369 učencev. Uspeh šibkotokašev je 67 %, jakotokašev pa le 51 %. Učenci strojne smeri so izdelali 54 %. Na tehniški šoli je bilo 13 oddelkov. Učni uspehi celotne tehniške šole bi verjetno morali biti boljši. Spet se pojavi vprašanje: KDAJ BODO UČENCI DOBILI NOV ŠOLSKI CENTER? Vzrok za nekoliko slabši uspeh je prav gotovo vedno večja prostorska stiska, pomanjkanje kabinetskega pouka, ipd. Okoli 60 % učencev je vozačev. Polovica učencev hodi v popoldansko izmeno.

Poglejmo, kako je na Poklicni šoli. V prvem letniku je izdelalo 44 % učencev, (poprečna ocena letnika: 1,78), v drugem letniku je pozitivnih 53,6 % učencev, v tretjem pa 61,7 %. Na šoli je bilo 299 učencev, od teh je 159 pozitivnih. Srednja ocena PŠ je 2,02. Uspeh v prvem letniku je pod poprečjem, enako je v 3.a in 3. b razredu. Zadovoljni pa so z obema razredoma elektro smeri. Uspeh je slabši, ker je v prvih razredih nekaj učencev, ki ne kažejo posebnih sposobnosti za poklice, katerih se učijo. Razočarali so tudi kovinarji v 3. letniku.

A. Boc

(Nadaljevanje s 4. strani)

sklenjeno, da se morajo takoj organizirati družbenopolitične organizacije na nivoju SOZD. Komunisti v vseh OOKZ SOZD naj ugotovijo vzroke premajhne aktivnosti. Kritično in samokritično naj ocenijo dosedanje delo, ugotovijo probleme in morebitne odpore ter osebno moralno politično odgovornost. Za doseg ideje in akcijske enotnosti v delovanju ZK vse OOKZ v SOZD oblikujejo svet ZK.

Komunisti v ostalih družbenopolitičnih organizacijah so dolžni zagotoviti, da bodo skladno s svojimi statuti organizirali koordinacijske odbore do konca februarja 1975.

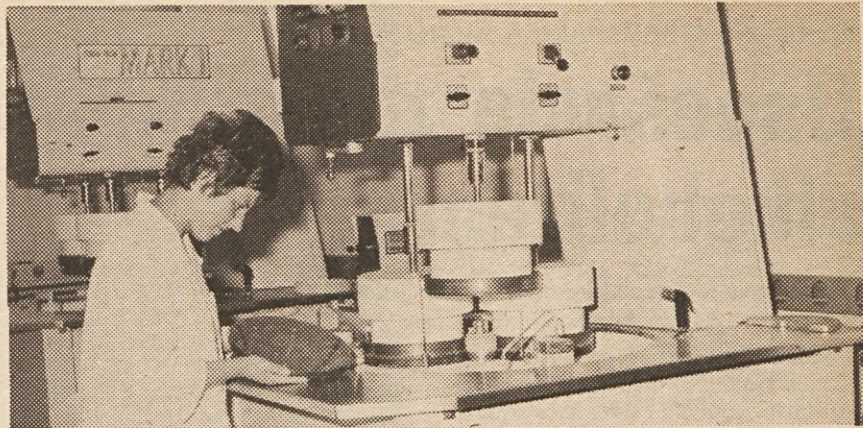
10. Pomena realizacije samoupravnega sporazuma ni potrebno posebej poudarjati, toda le ustrezno organizirane družbenopolitične organizacije lahko dosledno vztrajajo na njegovem izvajanju. V konkretnih akcijah na realizaciji le tega pa bomo krepili medsebojno zaupanje, kar je tudi pogoj za krepitev trdnosti ekonomskih in samoupravnih vezi.

11. Komunisti, predvsem tisti, ki delujejo v samoupravnih in poslovnih organizacijah morajo biti dosledni in vztrajni pri izvajanju politike ZK, morajo imeti veliko mero razumevanja in potrpljenja pri oblikovanju, dogovarjanju, usklajevanju in izvajanju nalog, predvsem pa pri načrtovanju

tako lahko. V nobenem oziru ne bomo smeli popustiti v orientaciji plasmana naših izdelkov na zunanja tržišča niti ne bomo smeli kljub povečani proizvodnji popustiti v kakovosti in zanesljivosti naših izdelkov, ki nosijo v svetu že priznano Iskrino zvezdo. Organizacija dela bomo morali še izboljšati, tako tudi tehnologijo in delovno disciplino. Pri materialih se bomo morali iz zunanjih trgov preorientirati na domače proizvajalce, pri čemer pa ne sme trpeti

kvaliteta reprodukcijskega materiala ter disciplina glede dobavnih rokov. Da bomo ostvarili planirano maso za osebne dohodka in tudi prejeli za približno 23 % višje OD, potem bomo morali ostvariti prav vse: proizvodnjo in prodajo v planirani višini, isto velja za izvoz in uvoz, zmanjšati izmet in izostanke, povečati delovno disciplino in produktivnost, in še in še, in ne nazadnje pridno varčevati povsod in na vsakem koraku in vsakem času.

I. S.

Iz tovarne polprevodnikov v Trbovljah.

V Polprevodnikih aktiven delavski nadzor

Probleme, s katerimi so se, ali pa se še vedno srečujejo v trboveljski Iskri kar dobro poznamo. O njih smo tudi že večkrat pisali v našem glasilu. Tokrat želimo prikazati, kako se je z različnimi težavami in problemi soočil trboveljski kolektiv in njegova delavska kontrola.

Na nedavnem sestanku predstavnikov delavske kontrole Združenega podjetja, ki je bil v Trbovljah, so ugotovili, da ima tamkajšni kolektiv izredno dobro organizirano in marljivo delavsko kontrolo. To je bil povod za obisk v Trbovljah in razgovor o tem.

To kontrolo vodi Stana Sterniša, ki me je takoj v začetku najinega pogovora opozorila, da se v TPT niso odločili za naziv delavska kontrola, ker pač menijo, da je beseda „kontrola“ pregroba pa čeprav ima isti pomen kot nadzor. Trboveljčani pač sovražijo, da jih nekdo kontrolira, bolj so zadovoljni z nadzorstvom. Zato imajo odbor delavskega nadzorstva.

Vloga in naloge samoupravne delavske kontrole so znane vsem, saj so konec koncev odvisne od specifičnosti posameznega podjetja. V nekaterih kolektivih, ki pač bolje gospodarijo, je naloga članov samoupravne delavske kontrole, da skušajo omogočiti nadaljnji razvoj podjetja, tam kjer škriplje, pa je naloga delavske kontrole v tem, da opozarja ter odpravlja nepravilnosti.

V Trbovljah so odbor delavskega nadzora ustanovili decembra leta 1973. Za predsednico odbora so izvolili, kot že rečeno, Stano Sterniša, za člane pa Marinko Škrinjar, Ladi Ledinek, Eli Mahnič in Marjeto Klemen, torej same ženske.

„Konstituirali smo se 27. decembra 1973,“ je začela pripovedovati sogovornica. „Takrat je bil direktor Janko Pucelj, na slovesni seji pa so bili predsedniki vseh samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij. Obljubili so nam vso pomoč pri delu in tako smo začeli delati, še bolje rečeno, ostali smo prepuščeni sami sebi, a kot vidite, smo uspeli.“

Najprej o delu Odbora delavskega nadzorstva na področju gospodarjenja podjetja, šele nato pa o drugih stvarih, s katerimi se ta odbor ukvarja.

V začetku leta 1974, torej pred letom dni, je bila tovarna v izredno težkem položaju. Poslovno leto 1973 so zaključili z dokajšnjo izgubo, kadri so odhajali iz tovarne, videli so, da od programa Knapic ne bo nič. Bili so na dnu.

razvoja in gospodarjenja ter uskladitvi dosedanjih proizvodnih programov. Boriti se moramo proti tendencam podjetniške miselnosti, tehnokratizmu, praktizmu in drugim negativnim vplivom, ki spodbujajo samoupravne odnose in so nezdružljivi s programom ZKJ. Na te pojave morajo biti pri svojem delu pozorni komunisti in nekomunisti člani delavskega sveta in poslovnega organa. Komunisti smo dolžni, da jasno načrtamo cilje in enotnost akcij za doseg teh ciljev.

12. Dosledno moramo vztrajati na vsestranski informiranosti na vseh nivojih in vseh oblikah samoupravne in politične organiziranosti, kar je osnova za uspešno premagovanje odprtih vprašanj in za krepitev samoupravnih odnosov v SOZD.

13. Vse OOKZ naj še ocenijo:

a) kako in v kakšni obliki je dosedaj sodelovala OOKZ pri oblikovanju medsebojnih odnosov v SOZD:

- kakšna je bila enotnost zveze komunistov
- kakšna je bila aktivnost ZK skupaj z zvezo sindikatov
- kako so bili člani ZK in delovni ljudje obveščeni o poteku akcij po sprejetju sporazuma
- kako so strokovne službe prispevale k premagovanju problemov ter poglobljanju in krepitvi odnosov
- kako so delovali nosilci odgovornih delovnih, samoupravnih in politič-

Ker si je pač gospod Knapic takrat privoščil burno razpajanje denarja — polprevodniškega — je bila ena prvih nalog odbora, da ugotavlja upravičenost stroškov za reprezentanco. Stana Sterniša me je ob tem zaprosila, da naj vsekakor ne pozabim omeniti tega, kako je ob milijonskih izgubah denar odtelkal tudi iz drugih skladov. Skratka ODN je želel ugotoviti zakaj so potrebni tako visoki stroški, če pa ne dajo nikakršnih rezultatov. Bolj konkretno. Za reprezentanco so v Polprevodnikih porabili leta 1973 okoli 7 starih milijonov din, imeli pa so katastrofalne izgube. Od te vsote je „odplaval“ stari milijonček brez krkršnihkoli naročilnic...

Zaradi vsega tega so sprejeli določene ukrepe, ki so pozneje rodili sa dove. V zvezi s Knapicevim programom je odbor dosegel tudi to, da je naš ljubi rojak Knapic začel podpisovati račune, ki jih je TPT plačevala zanj. S tem je bila tovarna do neke mere krita.

Med prelistavanjem zapisnikov s številnih sej Odbora delavskega nadzorstva sva prišla do gradiva, ki nazorno kaže, da Knapic v svoji čudni politiki ni bil osamljen. Omenjeni gospod je v času svojega kraljevanja v Trbovljah naročil izdelavo posebnih diod za ameriški trg, takoj po prvi dobavi pa je ugotovil, da te diode ne ustrezajo. Zato je zanje ponudil izredno smešno ceno, česar pa komercialisti iz Trbovelj niso sprejeli. Te diode so pozneje prodali drugemu kupcu po ugodni ceni.

V tovarni so dvignili alarm, kdo je krivec za „nepravilno“ izdelane diode. ODN je to skušal ugotoviti ter pozival delavski svet, naj uvede postopek proti odgovornim. Toda še do danes ni znano, kdo je izdal naročilnico za tiste diode.

„Takrat v „Knapicevem času“ je potekalo vse skupaj stihjsko, anarhično, brez kakršnihkoli pogodb, vse bolj ustmeno. No, rezultati so pa znani,“ je ogorčeno opozorila sogovornica.

Ze takrat je Odbor delavskega nadzorstva požel številna priznanja, zato ni čudno, da so predsednico Odbora povabili na sedež Službe

nih funkcij, glede uresničevanja skupnih nalog.

b) Kako je osnovna organizacija ZK sodelovala pri uresničevanju samoupravnega sporazuma predvsem na naslednjih področjih:

- sodelovanja med TOZD
 - usklajevanja proizvodnih programov
 - usklajevanja razvojnih in investicijskih načrtov
 - usklajevanja na domačem in tujem tržišču
 - povezovanje z ostalimi sorodnimi proizvajalci v Jugoslaviji.
- Ko bomo na osnovi teh tez v OOKZ oblikovali kritično in samokritično oceno dosedanjega dela ZK v SOZD, bomo morali imeti nenehno pred očmi, da je ZK enotna vodilna idejno-politična sila delavskega razreda Jugoslavije. Sklepi kongresov ZK so izraz ciljev, za katere se bori delavski razred. Zato sleherna OOKZ mora oblikovati svoj program dela in delovati tako, da s svojim delovanjem zagotavlja enotnost ZKJ in uresničuje cilje delavskega razreda.

Vse OOKZ naj obravnavajo teze do 7. 2. 1975 ter oblikujejo svoja stališča. Stališča pošljite na sekretariat ZK ZP Iskra, Ljubljana, Prešernova 27, do 10. 2. 1975.

Sekretariat svetov ZK Iskre in Gorenja

družbenega knjigovodstva v Trbovljah ter ji povedali, da vodstvu v Polprevodnikih ne verjamejo in tudi ne zaupajo več.

„Na tistem sestanku sva s takratnim predsednikom delavskega sveta Mihom Žagarjem prikazala resnično stanje tovarne ter opozorila na napake, ki jih vlagajo vse družbenopolitične organizacije in samoupravni organi v to, da bi tovarno končno le rešili. Takrat smo videli edino možno rešitev v razmejnitvi naše izgube na Knapicevem programu ter v pomoči Združenega podjetja Iskra.“

Predsednica ODN je nato spregovorila o novem obdobju Polprevodnikov, ko je tovarna dobila novo vodstvo in krenila po novih poteh.

„S prihodom ing. Žike Abramovića se je res marsikaj spremenilo. Abramović je takoj po prihodu prebral zapisnike Odbora delavskega nadzorstva in nas na prvem partijskem sestanku pohvalil ter izrazil željo, da bi člani ODN še naprej vestno opravljali svoje delo. Direktor Abramović je ob prihodu v Trbovlje naletel na nerazumevanje med mnogimi tehničnimi strokovnjaki v tovarni. Nekateri so se kljub zadolžitvam izgovarjali, da niso odgovorni za napake, izplen je bil pod kritiko, v skladiščih pa se je kopičil material, za katerega ni „nihče“ vedel, kdo ga je naročil in za koga. Direktorju tudi niso prikazovali realnih izplenov proizvodnje, zato ga je Odbor delavskega nadzorstva prvi opozoril na to nepravilnost. Seveda so se tehnični strokovnjaki v Polprevodnikih skušali izmazati s tem, da so trdili, češ, ODN ni dovolj strokovno telo, da bi lahko ocenjeval naše delo.“

Besede o tem sem kar težko izvajal iz sogovornice. Pozneje se mi je opravičila nekako z besedami, da pač premalo poznam TPT in Trboveljčane, pa čeprav o njih veliko pišem. „Ne poznate ljudi, pač pa le delo tovarne in njeno gospodarjenje,“ me je opozorila Sterniševa. „ODN je vse od lanskega julija opozarjal vodilne, da je proizvodnja nekaliteta, vendar se za to, razen ing. Abramovića in še nekaterih ni nihče zmenil. Rada bi povedala to, da so nekateri odgovorni našli za vsak neuspeh milijone opravičil, toda nihče ni ničesar naredil.“

Naj bo kakorkoli že, gotovo pa je, da so institucije kot je polprevodniški odbor Delavskega nadzorstva zadovoljene, da skrbijo tudi za tehnični nadzor. Verjetno 5 članic tega odbora res ni tako strokovno podkovanih kot so določeni tehnični strokovnjaki v tovarni, kljub temu pa menim, da je moč kljub nestrokovnosti opaziti večje napake, in teh je, kot vemo, v Polprevodnikih kar obilo. Seveda pa nikakor ne bi smelo priti do medsebojnega obtoževanja, do neke fronte med tehničnimi strokovnjaki in Odborom. Prav nasprotno. Cilj obojih bi moral biti v tem, da bi napake popravili in s tem omogočili podjetju, da bi počasi le zadihalo. Namen delavske kontrole vsekakor ni v tem, da bi v podjetju burila duhove, če pa jih že, jih, kot izkušnje kažejo, skoraj vedno upravičeno.

Predsednica odbora Stana Sterniša mi je v zvezi s tem povedala še tole: „Namen ODN tokrat ni bil v tem, da bi se spuščal v kakšno strokovno delo, ampak je hotel opozoriti, da z zmanjšanjem izplena podjetje ne bo moglo zlestiti iz težav.“

(Nadaljevanje prihodnjič)
Lado Drobež

Mladi v SOZD Elektrokovinske industrije Ljubljana

V četrtek, 23. januarja, se je v Velenju sestala skupna komisija mladih ZP Iskra in ZP Gorenje, da bi se dogovorila za nadaljnjo stopnjo v povezovanju med obema koordinacijskima konferencama. Po uvodnem aktivnem sodelovanju med mladimi ZP Iskra in ZP Gorenje, ki so že v lanskem septembru organizirali uspešno skupno srečanje v Bovcu, je sodelovanje nekoliko zamrlo. Poslovna reorganizacija ZP Iskre in osnovne naloge pri ustanavljanju osnovnih organizacij ZSM po mladinskih kongresih so precej zavlele začrtan razvoj aktivnega povezovanja tako mladine, kot tudi drugih družbenopolitičnih organizacij. Zato je komisija najprej pregledala trenutno stopnjo organiziranosti mladine v obeh ZP.

V ZP Gorenje je mladina v glavnem že organizirana po vseh TOZD. Na nivoju delovnih organizacij se mladi združujejo v konference, ki se bodo do konca februarja dokončno organizirale v svet koordinacijskih konferenc na nivoju ZP Gorenje. Posebne težave v tem povezovanju predstavljajo dislocirane osnovne organizacije na področju SR Srbije. Zaradi te posebnosti je sestajanje mladih na nivoju sveta koordinacijskih konferenc ZP Gorenje pogojeno z velikimi stroški in obremenitvami organizacijskimi težavami.

V ZP Iskra se je pojavilo nekaj specifičnosti zaradi nove poslovne organiziranosti ZP. Konstituiranje osnovnih organizacij ZSM je sicer v večini TOZD opravljeno, problemi pa so še z ustanavljanjem osnovnih organizacij v novih TOZD, ki so se pojavile z reorganizacijo podjetja. To

delo naj bi bilo v sodelovanju z občinskimi konferencami po dogovoru iz konca decembra 74, opravljeno do 15. februarja tega leta. Po tem roku bo potrebno do 10. marca ustanoviti nove konference ZSM v delovnih organizacijah in konferenco mladih v skupnih dejavnostih na nivoju ZP (IC, poslovne stavbe, itd.). V kolikor bo v dogovorjenih rokih to delo opravljeno, bomo lahko ustanovili novo koordinacijsko konferenco ZSM koncem marca. Poslovnik nove koordinacijske konference je že pripravljen in razposlan po osnovnih organizacijah v obravnavo.

Po pregledu stanja organiziranosti mladine v obeh ZP se je komisija odločila o obliki organiziranosti na nivoju SOZD Elektrokovinske industrije Ljubljana. Po izčrpnih obravnavah je komisija sprejela naslednje sklepe:

1. Koordinacijske konference na nivoju ZP se kot ustaljena in utečena oblika ohranijo do dokončnega zlitja v svet koordinacijskih konferenc na nivoju SOZD

2. Ustanovi se 9-člansko predsedstvo koordinacijskih konferenc SOZD Elektrokovinske industrije Ljubljana. Osnovne naloge tega organa bodo skrbeti za čimprejšnje zlitje obeh KK, koordiniranje dela osnovnih organizacij v SOZD, spremljanje poslovne politike SOZD, itd.

3. Do konca februarja se mora izdelati poslovnik delovanja ZSM v SOZD.

4. Do izvolitve predsedstva opravljaja koordinativno delo že izvoljena komisija.

P. M.

Uspešneje zoper alkoholizem

Organizirana je sistematska skrb za zdravljenje alkoholizma
Razgovor s socialno delavko Marjeto Žagar

Alkoholizem je pereč problem v marsikateri družbi in delovni organizaciji. Po številu obolelih zavzema ta bolezen tretje mesto — takoj za boleznimi srca in ožilja ter malignimi tumorji. Tako se tudi v Iskri-Elektromehaniki soočajo z njim in z vprašanjem, kako ga sistematsko zdraviti. O tej obsežni problematiki smo se pogovarjali z Marjeto Žagar.

„Vsi mislimo, da vemo odgovoriti na — vsaj po našem mnenju — dokaj enostavno vprašanje, kaj je alkoholizem. Tega vidimo v pijanem človeku v njegovem, za okolje neprimernem obnašanju. Vendar zahteva alkoholizem dokaj kompleksno obravnavo, saj predstavlja po medicinskih stališčih bolezen, ki je potrebna strokovnega zdravljenja prav tako, kot ostale organske in psihične bolezni. Skozi to spoznanje se je pričelo uveljavljati zdravljenje, ki je imelo sprva le maloštevilne uspehe, šele kasneje (l. 1935) pa je nastopilo medicinsko razumevanje uspešnih tehnik zdravljenja alkoholikov, ki se kontinuirano razvija še v današnjem času.

Prav gotovo se ljudje sprašujejo, kdo je alkoholik, saj smo prav Slovenci znani kot veliki potrošniki alkohola. Živimo in delamo v družbi, ki glede tega nima najboljših navad. Svetovna zdravstvena organizacija je jasno odgovorila na vprašanje, kdo je alkoholik, z naslednjo definicijo: za kroničnega alkoholika velja tisti, ki trajno in čez mero uživa alkoholne pijače in pri komer je odvisnost od alkohola tolikšna, da ga privede do duševnih motenj in okvar njegovega lastnega psihičnega in fizičnega zdravja, do težav v odnosih z drugimi in do škode v socialnem in ekonomskem pogledu. Med alkoholike štejemo tudi tiste, ki kažejo začetna znamenja motenj v tem smislu. Definicija je dovolj kompleksna in vsebinsko zajema vse tiste motnje, ki se manifestirajo pri alkoholiku in jih opazi okolje, v katerem živi in dela. V zadnjih letih stopamo tudi pri nas v korak s sodobnimi koncepti zdravljenja, pri katerem se vključujejo vsi zunanji dejavniki — družina, delovno okolje, (tovarna), družbenopolitične organizacije itd.“

„Prosim, povejte nam, kaj za alkoholika lahko naredi njegova delovna organizacija?“

„Odgovor je kratek: veliko. Človek preživi precejšen del svojega življenja v delovnem okolju. Zato je razumljivo, da želimo prav tu ustvariti pravilne medčloveške odnose. Sprašujemo se, ali smo res dobri sodelavci, če vemo za določenega delavca, da pije, da ima zato težave doma in v službi, pa o tem ne obvestimo pristojne službe (socialnih delavcev ali zdravstvenega osebja). Mislimo, da bi bilo grdo vtikati se v njegove osebne zadeve, grdo bi bilo o tem spregovoriti, in se pogovoriti z nadrejenim o tem problemu. Tudi nadrejeni običajno delavca — alkoholika tolerirajo, mu odpuščajo spodrsrljaje in skušajo biti dobri ter razumevajoči. Neopravičene eno-

dnevne izostanke nadoknadijo z dopusti in poslušajo skesana spoznanja

alkoholikov, da takšno njihovo početje ne vodi nikamor in da se bodo poboljšali. Huda bolezen, ki ji pravimo alkoholizem, pa vztrajno in neusmiljeno napreduje ter ruši pri človeku čustveno, razumsko in organsko plat. Ob takem prizanašanju delovnega okolja se razvije alkoholizem do stopnje, ko niti človek sam, niti njegovo okolje nista več kos alkoholu. Končno prevlada spoznanje, da je človek pijanec, delomrnez, lažnivec, da je neobjektivni in da za svoj problem krivi celo druge. Okolje skratka spozna, da je potreben zdravljenja. Vprašujemo pa se, koliko od tistih, predvsem predstavljenih, se je vprašalo, ali niso morda tudi sami krivi, ker niso pravočasno in ustrezno ukrepali. Ni težko doumeti, da se težji alkoholik tudi teže zdravi podobno kot pri ostalih boleznih.

Omenjene ugotovitve izhajajo iz vsakodnevne prakse in dogajanja v naši OZD, najbrž pa je tako tudi povsod drugod. Bodimo alkoholiku dobri sodelavci, pomagajmo mu čimprej, kajti osebnostne, socialne in ekonomske posledice so pri njem izredno boleče, nepopravljive.“

„Ali alkohol vpliva na delovno sposobnost proizvajalca?“

„Med ljudmi je razširjena miselnost, da alkohol daje moč za delo, da krepki kri ipd. Na splošno je zakoreninjeno mnenje, da je pijača neogibno potrebna pri težkih fizičnih delih. Resnica pa je, da alkohol zelo neugodno deluje na delovno sposobnost. Alkoholik ne samo da umre prej kot nealkoholik, temveč izgubi prej tudi delovno sposobnost. Izračuni kažejo, da izgubi alkoholik v življenju vsaj 10 delovnih let, torej se močno skrajša tudi obdobje njegove produktivnosti. Alkohol zmanjšuje odpornost organizma, zato se vsaka bolezen pri alkoholiku zdravi mnogo težje in zahteva daljši izostanek z dela. V naši OZD so n.p. primeri bolnikov, ki bolujejo za različnimi boleznimi, osnovna pa je alkoholizem. Veliko je izgubljenih ur in delovnih dni, ki so upra-

vičeni ali neupravičeni zaradi alkoholizma. Veliko je tudi primerov nediscipline, katerih vzrok je isti. Alkohol zmanjšuje tudi zanesljivost pri delu. Dokazano je, da je med alkoholi trikrat več nezgod pri delu kot med nealkoholiki. Nevaren pa je tudi zato, ker nam daje varljiv občutek, da zmoremo več kot pa je to v resnici in ker nam hkrati zmanjšuje zmožnost reagiranja.“

„In kakšno obliko zavzema organizirana oblika zdravljenja?“

„L. 1973. je bila na pobudo oddelka za družbene zadeve in s soglasjem uprave ustanovljena skupina zdravljenih alkoholikov. Njenih članov je bilo takrat 12. Štirje so se zdravili hospitalno (v bolnišnici), ostali pa ambulantno v disperanzju za alkoholizem in narkomanijo v Kranju. Potrebe so narekovele ustanovitev še ene take skupine v juniju l. 1973, za katero je bilo treba poskrbeti za organizirano zdravljenje. Tako se je rodila ideja o klubu zdravljenih alkoholikov. V klubu so člani, ki imajo status zdravljenega alkoholika. Hkrati deluje skupina, v kateri so tisti člani, ki se zdravijo ambulantno.

Način dela kluba je takle: enkrat tedensko imajo člani sestanek od 13.—15. ure, pri čemer so oproščeni ene delovne ure v tovarni. Na vsakem sestanku v prvi točki dnevnega reda najprej ugotovimo število navzočih članov ter pod drugo točko preberejo zapisnik s prejšnjega. Tretja točka zajema predstavitev članov in pogovor o rehabilitaciji posameznika. Lahko pa tretja točka zavzame tudi obliko prostega razgovora ali predavanja. V četrti točki pod „razno“ člani kluba obravnavajo problematiko, ki ni bila zajeta v prejšnjih. Klub ima tudi upravni in nadzorni odbor. V prvem je 7 članov, v drugem pa trije. Upravni odbor vodi vse posle kluba, nadzorni pa nadzoruje njegovo delo.

Vsako leto se zbere klub na skupščini, kjer sprejme smernice za svoje nadaljnje delo.“

V. B. R.

Letošnji jubilaranti pred tovarno v Horjulu.

Nagrajeni jubilaranti

Konec preteklega leta so v naši tovarni elektronskih instrumentov v Horjulu počastili jubilarante 10-letnega dela. Deset let delovne dobe so letos izpolnili:

Krička Ana, Bogataj Jožefa, Buh Slavka, Čadež Antonija, Golc Marija, Grbec Marijana, Grom Franc ml., Gržinič Marko, Jazbec Jože, Jazbec

DELO TELEFONISTK JE IZREDNO NAPORNO

Oprostite, zasedeno!...

Delo, naglica, nervoza, ta presneti tempo... ni čudno, da človeku kdaj pa kdaj popustijo živci. Pa mu ne bi smeli! Vsaj v takšnem primeru ne, ko ima opravka z ljudmi, ki ne opravljajo nič lažjega dela kot on. Prav on — mnogi med nami — pa se pogosto izgovarja na nervozo in še kaj.

Gre za odnos do deklet v telefonskih centralah, deklet, za katere lahko zatrdimo, da opravljajo izredno težko in odgovorno delo. O tem delu smo se pogovarjali z dekleti iz telefonske centale v Iskrini poslovni hiši v Ljubljani.

Telefonska centrala je v kletnih prostorih Poslovnega centra. Obiskovalec, ali pa delavec v tej hiši takoj ob prihodu v lepo poslopje odkrije na levi strani Iskrin izdelek — telefonsko centralo, takoj za njo pa prostor, v katerem delajo naše telefonistke. Vsem so na oči, saj delajo v lepo razsvetljeni „izložbi“, pasantov pa, ki si naša prikupna dekleta ogledujejo, je vsak dan več kot 1000 „v eno smer“.

Prav ti mimoidoči zelo motijo telefonistke, če že zaradi drugega ne zato, ker se vsak ozira vanje, s tem pa jih dekoncentrira. Kar pomislite, kako bi bilo, če bi mimo vašega stroja ali pa delovne mize trumoma hodili ljudje, vsak pa bi vas ošinil z očmi, vas „ocenil“, morebiti še pomislil, glej ga, saj dela... Prijetno bi bilo, kajne?!

No, dekleta se bodo tega problema odkrižale, ko bo dograjen vhodni objekt v Poslovno hišo, svoje delo pa bodo lahko takrat opravljale bolj v miru in bolj sproščeno.

Dekleta v telefonski centrali imajo vsak dan polne roke dela, če že ne s prevezovanjem linij, pa s klicanjem različnih naročnikov. Verjetno njihovo delo ne bi bilo tako težko, če bi vedno hitro dobile zaželenega naročnika, toda žal ni vedno tako. Celo obratno. Iskra je pač razdrobljena po vsej Sloveniji, tisti znani „tu-tu“, ki opozarja, da bo treba še enkrat poklicati pa se oglasi že pri klicanju ničle.

Če dobijo dekleta vsaj to ubogo ničlo, pa se zatakne pri šestici, ali pri

kakšni drugi številki, pogosto pa je seveda zaseden tudi naročnik. Prava mora. V najboljšem primeru, ko telefonistke le dobijo zvezo, so zadovoljni vsi — tudi telefonistke, saj so končno le priklicale zaželenega naročnika.

Res, tudi telefonistke so zelo zadovoljne, ko dobijo zvezo, sploh pa morajo biti ta dekleta dobre volje in prijazne vseh osem ur in pol, ki jih presedijo na delovnem mestu z eno roko na številčnici, z drugo pa na slušalki.

In kdo so ta dekleta v PPC? Marica Oter, Joži Novak, Lada Leznjak, Dragica Klobučar, Vesna Radojčić in Ivanka Dolenc, moški glas, ki ga morebiti zaslišite v slušalki, pa je od edinega predstavnika „močnejšega spola“, od Stanka Turkoviča. Prav on nam bo morda zameril, ker veseskozi pišemo o telefonistkah ne pa še o telefonistih, toda kaj, ko pa vedno zmaga večina.

Eden glavnih problemov, s katerimi se srečujejo, je prav gotovo prezasedenost telefonskega omrežja v Sloveniji pa tudi v Jugoslaviji. Dekleta so mi povedala, da neredkokdaj tudi Kranja ne morejo priklicati, saj je karakteristična številka Gorenjske precej zasedena od šestih pa tja do zgodnjega popoldneva. Seveda ni nič bolje z drugimi deli Slovenije. Še teže kot naročnike v Sloveniji pa je dobiti naročnike v drugih republikah. Morda tale primer: če dobijo zvezo z Beogradom po dveh urah neprestanega vrtenja številčnice, je to že lep rekord, zgodi pa se celo, da mnogih števil ne morejo dobiti, čeprav kličejo ves dan.

Nemalokrat se zato zgodi, da zaradi tega kakšnemu Iskrašu „popustijo“ živci. Morda mu pa v prihodnje ne bodo več, če se bo v tistem „kritičnem“ trenutku spomnil na tele besede: Kaj bi bilo, če bi živci popustili tudi telefonistkam? Lado Drobež

POLIURETANSKE PENASTE MASE OBSTOJNE DO 200 STOPINJ C

Nov poliuretanski sistem za izdelavo termično visoko odpornih poliuretanskih penastih mas je dala na trg nemška firma TAG (Technische Akustik GmbH & Co).

Pri dosedanjih znanih poliuretanskih trdih penastih masah je bilo območje toplotne obstojnosti v področju 120—140 stopinj C. Danes pa je težnja za bolj termično stabilne materiale in tako je v industriji zelo pomembna novost firme TAG — termostabilna poliuretanska penasta masa, ki zdrži pri trajni obremenitvi 170 stopinj C. Za posebne namene, kjer se zahteva termična obstojnost do 200 stopinj C, je to tudi primeren material, vendar le za kratkotrajno obremenitev.

Predelava je možna s stroji, ali pa tudi z ročnimi dodatki, prostorninska teža te mase pa je 100 kg/kub. m.

Plastverarbeiter 1974/3 S. O.

Izredni študij na Fakulteti za elektrotehniko v Ljubljani

3. PRIKAZ

Osnutek novega zakona o visokošolski dejavnosti predlaga, da naj visokošolski zavodi poleg rednega izobraževalnega procesa organizirajo in razvijajo oblike študija ob delu in da naj v sodelovanju z organizacijami združenega dela organizirajo razne oblike za dopolnilno izobraževanje. Na Fakulteti za elektrotehniko smo pričeli razvijati te dejavnosti že pred leti.

V dogovoru z organizacijami združenega dela organizira fakulteta zaključene tečaje izrednega višješolskega študija. Izredni višješolski študij obsega 1800 ur predavanj in vaj ter diplomsko delo in ustreza rednemu dveletnemu višješolskemu študiju. Študij je razdeljen na štiri leta, dru-

gače pa veljajo zanj vsa pravila rednega študija. Predavanja in vaje tečejo časovno vzporedno z rednim šolskim ciklusom, po 15 ur tedensko, urnik pa je prirejen tako, da so izven rednega delovnega časa.

Učni načrt je vsebinsko prirejen potrebam organizacij združenega dela in sestavljen tudi s pomočjo njihovih strokovnjakov.

Sedaj tečejo trije tečaji izrednega študija. Tečaj v Ljubljani za ZP Iskra se je pričel februarja 1972. Študirati je pričelo 69 slušateljev, sedaj, pred vpisom v zadnji semester, jih študira še 40. Tečaj ima dve usmeritvi: telekomunikacije in avtomatizacijo. Oktobra 1972 je stekel tečaj v Novem mestu za člane Iskrinih organizacij na Dolenjskem. Vanj se je vključilo 30 slušateljev, sedaj, ko se je študij prevsil v drugo polovico, jih je še 21. Tretji tečaj je za RTV Ljubljana in se je pričel jeseni 1973. Vanj se je

vpisalo 39 slušateljev, po enem letu študija jih je še 23. Februarja 1975 bo na vrsti nov tečaj, tokrat spet v Ljubljani za ZP Iskra. V zadnjem času je prav iz Iskre prišla iniciativa, naj bi ta oblika študija postala stalna.

Druga dejavnost je dopolnilno izobraževanje. Naloga le-tega je posodabljanje znanja inženirjev. Izvajamo ga v obliki seminarjev in predavanj, ki so bodisi odprtega tipa, bodisi zaprtega za določene delovne organizacije. Ne nameravam naštevati vseh seminarjev in predavanj, ki jih je v preteklih letih izvedla naša fakulteta, omenil bom le najbolj značilne.

Med odprtimi seminarji velja spomniti na tečaj mikroelektronike, ki je bil od 7. do 15. junija 1973. Na njem se je pri 25 predavanih izvrstilo 22 strokovnjakov s Fakultete za elektrotehniko, Iskre, Inštituta Jožef Štefan, Inštituta za elektroniko in vakuumsko tehniko, Radio industrije Zagreb in ZDA. Tečaj je bil pod okriljem IEEE in se ga je udeležilo 70 slušateljev. V sodelovanju z Evropskim centrom za analogni in hibridni računanje v Bruxellesu pa je naša fakulteta organizirala dva večdnevna

seminarja o analognem in hibridnem računanju, leta 1970 in 1972.

Med tečaji zaprtega tipa je bil najbolj obsežen seminar iz elektronske tehnike in teorije avtomatike s poudarkom na uporabo v telefonskih centralah. Obsegal je preko 60 ur predavanj, organizirala pa ga je Fakulteta leta 1973 za ves razvoj Iskre — Elektromehanike v Kranju.

Posebej pa moram omeniti dopolnilno izobraževanje na področju računalništva, ki ga organizira fakulteta v sodelovanju z ameriško ustanovo Control Data Institute. V tem okviru se je letos izvrstilo že 10 večdnevni in en celosemestrski seminar. Ti seminarji, ki jih vodijo vodilni svetovni strokovnjaki na svojem področju, so omejeni na približno 15 udeležencev, zahtevajo pa izredno intenzivno sodelovanje. Seminarji pokrivajo področje uporabe računalnikov (aplikacije, načrtovanje, boljše izkoriščanje) in metode upravljanja, t.j. modernega managementa, izmed katerih pa so izbrane le take, ki so uporabljive v našem družbenoekonomskem sistemu. Pogodba med CDI in fakulteto velja do leta 1980. Naša želja in naloga je,

da v tem času izoblikujemo lasten program za dopolnilno izobraževanje na tem področju in zberemo ter izšolamo lasten kader za njegovo izvajanje.

Naj ob koncu tega površnega prikaza dodam še nekaj misli. Nagel napredek znanosti in tehnologije zahteva od vsakega inženirja stalno izpopolnjevanje, ne le na lastnem delovnem področju, ampak tudi na področjih, ki se njegovega dela dotikajo. Najhitreje in z najmanj truda se takšno posodabljanje znanja pridobi na dobro organiziranih seminarjih, kjer so vse potrebne informacije že zbrane in selekcionirane. Zato smo v letu 1972 skupaj s kadrovsko službo in strokovnjaki Iskre pričeli pripravljati program dopolnilnega izobraževanja. Delo pa je zastalo, kajti anketa med vsemi inženirji Iskre je pokazala, da jih večina odklanja tako izobraževanje. Ker dvomim, da se anketiranci ne bi zavedali hitrega razvoja elektrotehnike, si lahko razlagam tak izid ankete s kakim drugim vzrokom.

Doc. dr. Franc Bratkovič,
dipl. ing.

Kako bomo reševali naloge aktiva invalidov

Prejšnji mesec je bil sestanek odbora aktiva invalidov Elektromehanike, na katerem so obravnavali razna kadrovska vprašanja in sprejeli načrt dela za leto 1975. Prvo, kar je moral aktiv rešiti, je bilo kadrovsko vprašanje. Ker dosednji predsednik zaradi bolezni in izmenskega dela ni mogel v celoti opravljati svojih nalog, smo namesto njega izvolili za predsednika aktiva Pavla Stupija, zaposlenega v tehnološkem področju (tel. št. 2153). Vsi invalidi naj se sedaj obračajo po pomoč in nasvet nanj.

Odbor aktiva invalidov je nato poslušal obrazložitev programa dela, ki ga je podal Konrad Pavli in so ga že predhodno obravnavale družbenopolitične organizacije v Kranju. Sam aktiv v Elektromehaniki pa je nato na sestanku izoblikoval naslednji program:

Prvo, kar naj bi se uredilo, je vprašanje financiranje dela aktiva. Ker moramo predvsem skrbeti za invalidne osebe v naši tovarni, je nujno, da tudi tovarna to naše delo vsestransko podpre. Predlog je bil, naj bi bil vsak invalid vsaj enkrat letno zdravniško sistematsko pregledan. To sicer zahteva izdatna finančna sredstva, vendar je hkrati ta predlog tudi predlog naše socialne službe in je medtem že dobil vsesplošno podporo pristojnih organov tovarne in ga že tudi izvajamo. Upamo pa, da to ni vse, kar smo in bomo dobili kot podporo našemu delu, saj to izkazuje že samo dejstvo, da smo že začeli tudi reševati problem socialne ogroženosti posameznih invalidov.

Druga stvar, ki jo je aktiv predlagal je, da z letom 1975 služba HTZ organizira razne seminarje za vodilni kader tovarne, ker se do sedaj še vse prevečkrat dogaja, da po raznih TOZD premeščajo invalidno prizadete osebe na neustrezna delovna mesta, brez odobritve zdravstvene službe (komisije), s tem pa invalid izgubi vse bonitete, ki mu gredo po zakonu o invalidskem in pokojninskem zavarovanju. To zelo slabo vpliva na prizadetega, a vsekakor ni tudi humano, saj smo vendar humana, socialistična družba.

Aktiv je tudi predlagal, naj bi kadrovska služba ob raznih razpisih režijskih delovnih mest v tovarni najprej le-te ponudila invalidom osebam, nato šele zdravim, seveda v skladu z njihovo izobrazbeno strukturo.

Aktiv je še predlagal, naj bi vsem delovnim invalidom izplačali 100 % bolniški stalež tudi za prvih 30 dni, saj je že splošno znano, da invalidi večkrat rabijo stalež in so že tako preveč prizadeti pri svojih dohodkih.

Vsaj enkrat letno naj bi obiskali vse težke invalide, bivše delavce Elektromehanike. Istočasno aktiv predlaga, naj IO sindikata, če meni za potrebno, sprejme v svojo komisijo za socialne

zadeve in družbeni standard člena aktiva invalidov, ta pa bi bil z naše strani zadolžen, da bi IO direktno seznanjal o delu aktiva prenašal sklepe in smernice nazaj v aktiv.

Ob koncu se je aktiv zavzel za to, da bi izpeljali prek društva v Kranju akcijo v vsakem javnem prevoznem sredstvu naj bi doveli vsaj 2 sedišči, ki naj bi bili označeni za morebitne potnike invalide. Ta akcija naj ne bi zavzela samo okoliš Kranja, ampak vso republiko, (v drugih republikah je to v glavnem že urejeno), ker praksa kaže, da naša humanost upada.

Naš program je obsežen, zato imamo veliko željo, da bi nas IO sindikata podprl, prav tako pa tudi vse ostale družbenopolitične organizacije in samoupravni organi tovarne, ker bomo le tako lahko izpeljali naš načrt. Drugič pa o rekreaciji.

Š. F.

Igor Slavec, sedanjí odgovorni urednik glasila „Iskra“, se je 29. januarja srečal z Abrahamom. Ob življenjskem jubileju mu iskreno čestitamo in želimo, da bi še dolgo aktivno in tvorno sodeloval pri našem listu.

Uredniški odbor

Zbor delavcev Poslovne stavbe Iskra

V Iskrini poslovni hiši v Ljubljani je bil prejšnji četrtek zbor delovnih ljudi Poslovne stavbe.

Zbor se je začel z izvolitvijo delovnega predsedstva in organov zbora, zatem pa je v.d. direktorja Poslovne stavbe Marjan Dvoraček na kratko orisal načrte tega delovnega kolektiva ter med drugim spregovoril o težavah, ki čakajo delovno skupnost Iskrine Poslovne stavbe v prihodnje.

Zbor delovnih ljudi Poslovne stavbe pa je zatem sprejel sklep o organiziranju te delovne skupnosti, nato pa še začasni statutarni sklep. Slednjega je obrazložil namestnik Marjana Dvoračka, Miro Stegnar.

V 4. tč. dnevnega reda so obravnavali predlog za razpis volitev v delavski svet te delovne skupnosti ter evidencialne kandidate za člane in namestnike za delavski svet in kontrolne delavske komisije. Evidencialni so jih na zboru delovnih ljudi, izvolili pa jih bodo 21. februarja letos.

V nadaljevanju so izvolili tudi člane akcijskega odbora. Ta odbor bo v času do izvolitve DS in imenovanja njegovih organov opravljal funkcijo delavskega sveta delovne skupnosti.

Po zboru delovnih ljudi so se udeleženci šli na občni zbor sindikata. Predsednik izvršnega odbora osnovne sindikalne organizacije Vlado Pavček je najprej prebral poročilo o delu osnovne organizacije sindikata. Med drugim je poudaril, da je v minulem dvehletnem obdobju sindikat aktivno sodeloval z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami, samoupravnimi organi in drugimi organi upravljanja. Poleg političnih je organiziral tudi različne druge akcije, kot npr.: organiziral je pomoč socialno ogroženim, poskrbel je za obdaritev žensk ob 8. marcu, podelil je sredstva materam samohranilkam ter delavcem z nizkimi osebnimi dohodki, organiziral pa je tudi športno in rekreacijsko dejavnost.

Udeleženci so zatem razpravljali in sklepali o pravilih OOS ter sprejeli letni delovni in finančni načrt organizacije za letos.

V okviru 4. točke dnevnega reda občnega zbora sindikata so razrešili dosedanjí izvršni in nadzorni odbor, jima izrekli vse priznanje ter za novo mandatno obdobje izvolili nove člane.

Dosedanjega predsednika izvršnega IO OOS Vlada Pavčka so na eni prejšnjih sej izvolili za sekretarja osnovne organizacije ZK delovne skupnosti Poslovne stavbe. lad

Pevski zbor »Iskra« želi pomladitev

Moški pevski zbor „Iskra“ že nekaj let predstavlja pomemben del kulturnega življenja v naši OZD. Zbor se je sedaj pričel pripravljati za nastope ob 30-letnici osvoboditve in 30-letnici ISKRE. Poleg tega imajo v programu še vrsto nastopov za člane naše delovne skupnosti in na različnih gostovanjih.

Pevski zbor „Iskra“ je v svojem dosedanjem razvoju prišel do stopnje, ko je treba njegove vrste okrepiti z večjim številnim dobrih pevcev. Vabimo vse tiste člane Iskre – Elektromehanike, ki imajo veselje do petja, pa do zdaj še niso peli v zboru kot tudi, ki že sodelujejo pri kakšnem zboru, da se vključijo v zbor. Še posebej vabimo mlade delavce. Zbor ima veliko možnosti za nadaljnji razvoj, saj imajo zagotovljene prostore, denarna sredstva in celo dirigenta. V

zbor se lahko vključijo pevci iz vseh TOZD Elektromehanike. Delavcem iz dislociranih TOZD bo sindikat povmil stroške za vožnjo.

Pevska kultura nudi veliko osebnega zadovoljstva. Sodelovanje pri zboru je tudi del družbenega udejstvovanja posameznika. Vaje bodo vsak teden po 2 uri. Do sedaj so bile vaje ob sredah od 17,30 do 19,30. Čas vaj se bo pozneje prilagodil željam večine. Vaje so v dvorani delavskega samoupravljanja nad restavracijo.

Pevci, ki bi se želeli priključiti pevskega zbora „ISKRA“, naj pridejo v naslednjih sredah na vaje. Upamo, da se bo našlo čim več novih pevcev in bo naš zbor še bolj ubrano zapel; v ponos svoji organizaciji združenega dela.

A. Boc

Zgledna dejavnost planincev

„Vaša planinska sekcija je lahko za zgled številnim drugim sekcijam in planinskim društvom. Čestitam voditeljem planinske sekcije v kranjski Elektromehaniki, še predvsem pa načelniku sekcije Petru Lebanu, hkrati pa tudi vsem planincem v Elektromehaniki.“ S temi besedami je predsednik PD Kranj Franc Ekar pozdravil

udeležence občnega zbora Planinske sekcije v kranjski Elektromehaniki.

Občni zbor je bil prejšnji četrtek v popoldanskih urah. Začel se je s prijetnim kulturnim programom, v katerem sta nastopila pevski zbor Elektromehanike in recitatorka Zdenka Brdnik. Zbor je pod vodstvom dirigenta Janeza Močnika zapel več slovenskih narodnih pesmi, recitatorka pa je med posameznimi pesmimi recitala, ali pa prebrala različna dela iz slovenske planinske literature.

Po izvolitvi delovnega predsedstva je načelnik sekcije Peter Leban prebral poročilo o dejavnosti planincev v kranjski Iskri. Med drugim je poudaril, da je osnovni namen Planinske sekcije omogočiti članom tega kolektiva organizirano rekreacijo in sprostitve v gorah, kar naj prispeva k boljši psihološki in fizični pripravljenosti zaposlenih, hkrati pa vpliva na višjo produktivnost. Peter je zatem na kratko orisal odnose z drugimi sorodnimi organizacijami, nato pa je spregovoril o dejavnosti sekcije v minulem enoletnem obdobju.

Ne bo odveč, če tudi mi zapišemo, kam vse je sekcija organizirala izlete. Ti vrhovi in postojanke so: Stol, Ankogel, Sonblich, Kriška gora – Tolsti vrh, Čaven – Kucelj – bolnišnica Franja, Storžič, Kanin – Prestreljenik, Obir, Golica, Snežnik, Češka koča – Zg. Ravni, Triglav, Jalovec, Kepa, Peca, Montaž, Škratica, Moravski hribi, Kališče, Bivak Iskra v Kočni, Kitzsteinhorn, Storžič, Pohod po poteh partizanske Jelovice. Seveda pa nikakor ne smemo mimo tega, da so bili pobudniki in soorganizatorji prvega letnega smučarskega prvenstva, prav tako planinsko-kulturnega srečanja s Koroškimi Slovenci ipd.

Udeleženci občnega zbora so izredno pohvalno ocenili dejavnost sekcije v minulem enoletnem obdobju, zatem pa so prešli na obravnavo predloga pravil sekcije in programa dela sekcije. Program dela je izredno bogat, objavili pa smo ga že v našem glasilu, nekaj v prvi številki nekaj pa v drugi. Odločili so se za izredno zanimiv in vsekakor dober način odločanja, kam se bodo letos podali, saj so planincem predlagali več različnih vrhov, sami planinci pa se

(Nadaljevanje na 8. strani)

ISKRA 7

Dejavnost Kluba štípendistov zamira

Z optimizmom sem prevzel nalogo, da bom poročal o delovanju Kluba štípendistov Iskre. Lani sem lahko zapisal o precejšnjem številu dobrih novic, ki so govorile predvsem o dejavnosti in uspehih akcijah našega kluba. Toda, z nezadovoljstvom lahko opazimo, da dejavnost kluba pod novim vodstvom zamira, obeta pa se še manjša dejavnost zaradi pomanjkanja finančnih sredstev kluba štípendistov.

Sloveli smo med študenti in dijaki kot posebnost, saj smko prirejali zanimiva dopolnilna izobraževanja. Prav to je pred časom privabilo mnoge študente, da so postali štípendisti Iskre. Po zaslugi kluba smo sloveli tudi po stikih med štípenditorjem in štípendisti. To naj bi bili razlogi, ki govorijo za to, da mora Klub štípendistov Iskre še naprej delovati in ne le obstajati. Velike možnosti delovanja imamo in če smo zapadli v nedelavnost, bo treba za to poiskati vzroke in jih čimprej odpraviti.

Člani odbora smo v začetku nasprotno računali še z nadaljnjo razširitev dejavnosti kluba. Prav zaradi tega smo število članov izvršnega odbora povečali in dejavnosti razdelili po komisijah. Logično smo pričakovali, da se bo letošnja dejavnost še razširila na področja, kjer doslej še nismo delovali. S tem mislim na klub inovatorjev in dejavnost štípendistov-

kunistov. Prav tako moramo v odnosu do mladine v Iskri poiskati vse možnosti za sodelovanje in uveljaviti znova vse tiste dejavnosti, ki so že uspevale.

Menim, da bi moral tudi referat za štípendije bolj vplivati in vzpodbujati aktivnejšo dejavnost Kluba štípendistov. Klub uspešno opravlja dodatno izobraževanje, ki pomeni veliko korist prav Iskri. Jezikovni tečaji so za študente dodatna obveznost, da bodo lahko uspešneje študirali z znanjem tujega jezika prispevali k boljšemu bodočemu delu. Tudi sestanki, predavanja in strokovne ekskurzije nam širijo tehnično obzorje, hkrati pa so za mnoge izmed štípendistov tudi prvi stiki s praviimi problemi in težavami v industriji.

Koristnost Kluba štípendistov vsekakor je dokazana in je zato prav, da se zamislijo vsi tisti, ki jim je kaj do njegovega delovanja. Štípendisti sami tokrat ne bodo mogli prebresti vseh težav in prav gotovo bodo veseli vsakršne pomoči za poživitev njihovega dela.

Skupno bomo morali storiti več za poživitev dela kluba štípendistov, da bo lahko utrjeval povezanost med štípendisti in štípenditorjem, saj ti odnosi, če so dobri, lahko pripomorejo k uspešnejšemu delu na delovnem mestu, ki ga bo zasedel štípendist po končanem študiju.

– S. G. –

ISKRA – ELEKTROMOTORJI, ŽELEZNIKI

Ustanovili strelsko družino

V železnikih je nekdaj živela močna in številna strelska organizacija. V nekaj letih pa so se njene vrste silno razredčile tako, da je njena dejavnost v lanskem letu domala zamrla.

Na pobudo občinske zveze, se je zato pokrenila akcija oživljanja tradicije strelstva. Zbrali smo nekdanje člane in se dogovorili o možnostih za obnovitev in pomladitev njenega članstva. Akciji krajevne organizacije se je pridružila tudi naša tovarna. Zbrali smo zainteresirane člane in bili smo začudeni in veselo presenečeni. V kratkem času smo našli šestnajst članov, kar je narekovalo ustanovitev sekcije.

Člani sekcije so se že udeležili ekipnega tekmovanja z vojaško puško v počastitev dneva JLA v Škofji Loki. Res, da ni bil dosežen visok rezultat, kljub temu pa smo veseli že samega nastopa in preizkusa znanja. Dosežena spoznanja in veselje do strelstva so nam dala nove volje in moči, pa smo sklenili, da bomo resneje pristopili k pripravam – treningom pa tudi k zbiranju novih članov.

Upamo, da bomo s svojim delom in doseženimi rezultati izpolnili osebne cilje in prispevali k razvoju kulturnih in športnih aktivnosti tovarne.

Š. M.

ISKRA

Industrija za telekomunikacije,
elektroniko in elektromehaniko
K R A N J, n. sol. o.

razglaša

naslednja prosta delovna mesta:

1. SEKRETARJA TOVARNE OPTIČNIH IN STEKLOPIHAŠKIH IZDELKOV „VEGA“ LJUBLJANA, Ljubljana, Kotnikova 18;
2. SEKRETARJA MONTAŽNO SERVISNE ORGANIZACIJE LJUBLJANA, Ljubljana, Medvedova 28;
3. DIPLOMIRANEGA PRAVNIKA v skupnih službah – Komercialno področje, Ljubljana, Trig revolucije 1 – za delo na gospodarsko-komercialnem področju.

Na navedenih delovnih mestih želimo zaposliti mlajše diplomirane pravnike, ki imajo željo, da se tvorno vključijo v samoupravni in poslovni sistem Iskre.

Prednost pri izbiri bodo imeli tisti kandidati, ki že imajo delovne izkušnje in obvladajo katerega izmed tujih jezikov.

Delovna organizacija bo izbranim kandidatom omogočila nadaljnje strokovno izobraževanje in izpopolnjevanje ter jim pomagala pri ureditvi stanovanjskega vprašanja.

Vse informacije o delu dobite pri direktorju kadrovskega področja Iskre–Elektromehanike Kranj.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite do 15. februarja 1975 na naslov: ISKRA–ELEKTROMECHANIKA KRANJ, Kadrovsko področje, 64000 Kranj, Savska loka 4.

Obvestilo štípendistom

Opozarjamo štípendiste na poklicnih in srednjih šolah, da morajo po zaključku prvega šolskega polletja dostaviti polletno spričevalo Referatu za štípendije, najkasneje do 10. februarja 1975. V nasprotnem primeru bomo ustavili izplačevanje štípendije.

Preskromna udeležba na III. hitropoteznem šahovskem prvenstvu Iskre

V soboto, 25. januarja t. l., je bila menza v TOZD Avtomatika na Pržanu prizorišče III. hitropoteznega šahovskega turnirja Iskre, v dobri organizaciji domačih šahistov. Turnir je na splošno dobro uspel, pokritizirati pa je treba prepičlo udeležbo naših šahistov, saj vemo, da jih ni malo, ki bi po svojem znanju šahovske igre na njem lahko sodelovali. Udeležba – komaj 26 nastopajočih, je za tako razvito šahovsko dejavnost v Iskri prej porazno nizka, kot pa z dovoljiva, vsekakor pa je bila najbrž tudi propaganda za turnir nekoliko prešibka.

Turnir je glede na vrsto dobrih partij odlično uspel in znova pokazal, da imamo v naših vrstah nekaj solidnih šahistov, ki so „doma“ tudi v zahtevnejši zvrsti – hitropotezni igri. Smo pa lahko zadovoljni tudi z zagriženostjo, ki so jo tudi to pot pokazali nastopajoči, saj je vsakdo izmed tekmovalcev skušal na turnirju iztržiti čimveč in se uvrstiti čim više na lestvici.

Po številnih odigranih partijah v predtekmovanjih je bil boj še hujski v finalu, ki se je zavlekel tja proti trinajsti uri. Nastopajoči so se končno uvrstili tako, kot so pokazali izidi odigranih partij, je pa pri tem vsekakor treba znova pohvaliti mladega Braneta Deželaka iz Elektromehanike, ki je zmagal s točko prednosti pred drugo uvrščenim Janezom Kumšetom in z dvema točkama pred tretje uvrščenim Stanetom Pertinačem iz EMO Celje.

Uradni vrstni red III. hitropoteznega turnirja Iskre je bil torej naslednji: 1. Brane Deželak (Elektromehanika), 2. Janez Kumše (TOZD Inženiringi), 3. Stane Pertinač (Industrija EMO), 4.–5. Vito Šoukal (Iskra Commerce) in Jože Kerec (IRI), 6. Anton Jerina (IRI), 7. Martin Berce, 8. Miha Šmid (oba Elektromehanika), 9.–10. Milovan Rulić (TOZD Avtomatika) in Jurica Zadavec (Aparati), 11.–12. Lojze Deželak (Elektromehanika) in Zivorad Andrejić (TOZD Inženiringi), 13. Stane Zemljarič, 14. Dane Černe (Aparati), 15.–16. Bogdan Brežigar (Aparati) in Slavko

Uspešen nastop naših šahistov

Kot smo že poročali v prejšnji številki, so se 23. januarja spet začeli hudi boji v sindikalnih šahovskih ligah za prvenstvo Ljubljane, kjer sodelujejo tudi štiri Iskrine ekipe. To prvo kolo je bilo za nastopajoče ekipe Iskre zelo uspešno, saj so tri zabeležile solidne zmage, le ekipa Iskra III, ki nastopa v 5. ligi, je svoje srečanje izgubila z rezultatom 2 : 4, preprosto zato, ker treh naših tekmovalcev ni bilo na tekmovanje, čeprav bi verjetno tudi ta ekipa lahko zmagala. Prav gotovo je

Fon (TOZD Avtomatika), 17. Jože Špende (TOZD Avtomatika) 18. Velimir Bilbija (Iskra Commerce), 19. Pavle Iereb (IRI), 20.–21. Simon Jovanović (Iskra Commerce) in Stane Červ (TOZD Avtomatika), 22. Boris Vrhovec (Aparati), 23. Boško Jovičević (TOZD Avtomatika), 24. Anica Jeraj (IRI), 25. Stane Cimerman (Aparati), 26. Lado Anžur (Aparati).

Najbolje uvrščenim petim so podelili diplome, zmagovalcu pa še lepo šahovsko knjigo, medtem ko so ostale nagrade izžrebali.

Na zaključku turnirja je bilo dogovorjeno, da bo IV. hitropotezni šahovski turnir za prvenstvo Iskre 19. aprila v Celju, v organizaciji šahovske sekcije industrije EMO Celje.

B. Brežigar

nujno, da prijavljeni igralci na tekmovanja prihajajo redno po dogovoru, ker je nesmiselno, da bi zaradi nekompletnih ekip izpuščali možnosti za realnejše uvrstitve.

Ekipa Iskra I, ki nastopa v 2. sindikalni ligi, je v prvem kolu premagala ekipo Veletekstila z rezultatom 4,5 : 1,5, pri čemer so partije dobili: Janez Kumše, Vito Šoukal, Erno Petrič in Bogdan Brežigar, remiziral pa Milovan Rulić. V drugem kolu 30. januarja se je ekipa srečala s šahisti IMP.

Druga Iskrina ekipa v 3. ligi je prvič s 3,5 : 2,5 premagala ekip SPiZ. Zmagali so Jože Špende, Marjan Mrak in Stane Furlan, remiziral pa Dane Černe. V drugem kolu se je Iskra II srečala z ekipo Pionir II.

Iskra III. nastopa v 5. ligi. V izgubljenem dvoboju 2 : 4 sta zmagala Velimir Bilbija in Stane Cimerman. Drugi nasprotnik te ekipe je bilo moštvo Yulon.

Četrta Iskrina ekipa, ki nastopa v 6. ligi, je v prvem kolu imela za nasprotnika ekipo ZVVI. Opravila jo je z rezultatom 3,5 : 2,5, pri čemer so zmagali Darko Božič, Boris Vrhovec in Jože Tepinc, remiziral pa Lado Anžur. V drugem kolu se je ta ekipa srečala s šahisti tovarne LEK.

B. Brežigar

V ljubljanski TRIM ligi

V drugem sindikalnem TRIM tekmovanju Ljubljane v namiznem tenisu so sodelovale pri moških kar tri Iskrine ekipe in sicer iz Iskra Commerce, Aparati in IRI. Najbolj uspešna med njimi je bila vsekakor ekipa Iskra Commerce, ki je nastopala v ekipi A in z zmago v predtekmovanjih prišla nato v polfinale in slednjič v finale, kjer je premagala najboljšo ekipo II. skupine – ČGP Delo z rezultatom 5 : 1 in tako postala prvak. Ekipo Iskra Commerce so sestavljali:

V A skupini je nastopala tudi ekipa Aparati, ki je v tokratnem tekmovanju zasedla 10. - 16. mesto. Ekipa IRI pa se je uvrstila na 17. - 24. mesto.

Urednikov pogovor z bralci

Tov. Jelka Škrobar, vašega pisma smo bili resnično veseli. Pesmi bomo objavili ob 8. marcu, ono „ta šegavo“ pa za pusta, kot ste želeli. Prav veseli bi bili novic iz EMO, kako živite in delate in kako ste zadovoljni s sadovi svojega truda. Želimo, da se tudi drugi vaši sodelavci okorajžijo in nam pišejo. Pa oglasite se še kaj!

Tov. J. Š. pišete, da ste upokojenec, da redno prebirate naš časopis, ki vas kar dobro seznaja o delu in življenju v današnji Iskri. Pogrešate pa vesti iz življenja upokojencev, ki vas ni malo.

Naše uredništvo v nobenem primeru ne bi nasprotovalo, odnosno rado bo objavljalo prispevke iz dela in življenja naših upokojencev, pa tudi njihove spomine na delo v Iskri.

Prav gotovo imate v vašem kraju tudi svoje društvo, kjer se sestajate, zato ne bi bilo napak, da se okorajžite in nam pošljete svoj prvi prispevek.

Tov. Janez K., Golnik! Obljuba dela dolg! Pričakujemo Tvoj zapis – spomine iz partizanskih let; s hitrimi koraki se nam vrstijo veliki zgodovinski dnevi Dražgoška bitka (9.–12. 1. 43), pobešeni talci v Frankolovem (12. 2. 45), I. zasedanje SNOS v Črnomlju (19. 2. 44), XIV. divizija na Štajerskem ...

Bralce, ki poznajo naše upokojence, štipendiste, vojaške na odsluženju vojaškega roka, in vedo, da ne dobivajo našega časopisa, vljudno naprošamo, da sporoče našemu uredništvu naslove teh njihovih znancev, ki jih tu omenjamo.

Splošne službe (personale) vaših organizacij bi nam namreč morale sporočiti imena in naslove teh upravičencev, da bi lahko mi potem kar direktno redno tedensko pošiljali naš časopis.

Slišimo, da imajo mnogi delavci EMO Celje odklonilno stališče do našega časopisa, češ, da nič ali pa zelo malo pišemo o delu in življenju delavcev EMO. Res tega ni veliko, potrdili se bomo, da bo prispevkov vedno več, toda to ni samo naš problem, to je problem tudi odgovornih tovarišev v EMO, ker informiranje svojega delovnega kolektiva predstavlja predvsem njihovo dolžnost (po sami ustavi), naša dolžnost pa je, da te vesti kar najhitreje in v najbolj razumljivem jeziku posredujemo našim bralcem. To pa ne velja samo za EMO temveč za celotno združeno Iskro.

Važno je tudi to, da naši samoupravljalci sproti dobivajo informacije, zato je časopis Iskra, ki izhaja tedensko, še kako prikladen za tekoče, objektivno, pravočasno in izčrpno obveščanje. Pa tudi vsi delavci združene Iskre imajo vedno priliko in prostor, da svoja stališča, pa tudi druge prispevke, vesti in šale, pošljejo v uredništvo in mi jih bomo sproti objavljali (in honorirali). Z združenimi močmi, dobro voljo in iskrenim zalaganjem bomo skušali napraviti časopis kvalitetnejši, zanimivejši za večino Iskrinih delavcev.

Sodelujte z nami, pomagajte nam, pišite nam. Tudi kritično, tudi zelo kritično lahko.

Vaš I. S.

KEGLJAČI ISKRE V TRIM LIGI LJUBLJANE

Naši najuspešnejši

V soboto, 25. januarja, se je na kegljišču na Kodeljevem v Ljubljani končalo II. TRIM tekmovanje Ljubljane v kegljanju, za katerega lahko trdimo, da je bilo uspešno, spričo dokaj močne udeležbe kegljačic in kegljačev iz ljubljanskih delovnih organizacij. Ugotovitev, da je bila

udeležba bogata vsekakor velja tudi za naše kegljačice in kegljače, ki so v lepem številu sodelovali v tekmovanju in pri tem dosegli vrsto lepih rezultatov.

V moški konkurenci so iz Iskre nastopale tri ekipe in sicer iz Aparatov, IRI in TOZD Avtomatika na Pržanu, v konkurenci ženskih ekip pa ekipi iz TOZD Avtomatika in Aparati. Med šestdesetimi moškimi kegljaškimi ekipami je to pot z razliko 73 podrtih kegljev zmagala ekipa Aparati, medtem ko sta se ekipa IRI z 2.396 podrtimi keglji in ekipa TOZD Avtomatika z 2.341 uvrstili na 14. in 23. mesto. V ženski konkurenci sta nastopali tudi ekipi TOZD Avtomatika in Aparati. Prva je zasedla 3., druga pa 9. mesto. Med posamezniki je bil najboljši – 4. Ljubo Jamšek (Aparati), med posameznicami pa – 3. Slavka Janžekovič iz TOZD Avtomatika.

Zmagovalna namiznoteniška ekipa Iskra Commerce.

ZAHVALA

Ob smrti dragega očeta

ANTONA KOPORCA

se iskreno zahvaljujem sodelavkam pri traku enofaznega števca, za izraze sožalja in denarno pomoč.

Zalujoča hčerka
Marija Pavlin z družino

ZAHVALA

Ob boleči izgubi
moje drage mame

MARIJE PRAŠNIKAR

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavkam v obdelovalnici števcev – vrtniki za izraze sožalja in denarno pomoč.

Sin Pavel z družino

ISKRA – glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra, industrije za elektriko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente, Kranj – Urejuje uredniški odbor – Glavni urednik: Bogo Mohor, odgovorni urednik: Igor Slavec – Izhaja tedensko – Rokopisov ne vračamo – Naslov: Ljubljana, Trg revolucije št. 1, telefon: 324-061, int. 21-20 – Tisk: Združeno podjetje LJUDSKA PRAVICA-LJUBLJANSKI DNEVNIK, Ljubljana

Mladi Brane Deželak iz Elektromehanike (levi) je zmagala zanesljivo.

Finalna partija dveh močnih – Staneta Pertinača iz EMO Celje (levi) in Jožeta Kereca iz IRI (desni).

(Nadaljevanje s 7. str.)

bodo morali zdaj odločati za najbolj zanimive ture in izlete.

Na občnem zboru so tudi razrešili dosednji odbor ter njegovim članom izrekli vse priznanje. Najbolj zaslužnim članom sekcije so podelili tudi darila. Štefki Mrak so podelili darilo za požrtvovalno delo v sekciji, Branetu Jakliču za nesebično delo, Cirilu Avblju pa za opravljeno pionirsko delo v sekciji. Po razrešitvi so izvolili novi odbor, za načelnika pa ponovno Petra Lešana.

Ob koncu tega zapisa občnega zbora naj navedemo še nekaj misli, ki so jih med razpravo izrekli nekateri udeleženci.

Predstavniki iz Vege Zvone Snoj je opozoril, da bi se morala mladina Iskre bolj organizirano pridružiti planinskim sekcijam.

Predstavniki mladinske organizacije iz Elektromehanike Silvo Sladič je priznal, da dosedanje sodelovanje ni bilo najbolj uspešno ter se zavzel za okrepitev stikov med mladino in planinsko sekcijo.

Peter Leban je med drugim spregovoril o nekaterih problemih, ki tarajo sekcijo in opozoril na nerešena vprašanja povezanosti sekcije s planinskim društvom ZP Iskra.

L. Drobež

Dva posnetka s finalnih bojev na III. hitropoteznem šahovskem prvenstvu Iskre, na katerem bi bila udeležba spričo velikega števila šahistov v Iskri lahko večja.

I. Penko in L. Jamšek sta prispevala k zmagi kegljačev Aparati.

Slavka Janžekovič iz TOZD Avtomatika je bila druga med posameznicami.

Ženska ekipa Aparati je zasedla deveto mesto.